

ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ

Αλεξάνδρα Λ. Δρόσου - ΔΡ. Χαρίλαος Φ. Χαρίσης

Αθήνα, 2010

Στόχοι Εισήγησης

Με την ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να κατανοούν:

- τους κανόνες, τα Π.Δ., τη νομοθεσία και τις Υπουργικές Αποφάσεις εφαρμογής του Δημόσιου Λογιστικού συστήματος
- ορίζουν και εξηγούν την έννοια του Κρατικού Προϋπολογισμού, καθώς και την κατάρτιση & εκτέλεση
- την έννοια, λειτουργία & εφαρμογή των δημοσιονομικών ελέγχων
- την έννοια, κατάρτιση & λειτουργία του Π.Δ.Ε. & των Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων
- την έννοια και τον τρόπο κατάρτισης & λειτουργίας του Ισολογισμού & Απολογισμού του Κράτους.

Δομή Εισήγησης

- Δημόσιο Λογιστικό & Προϋπολογισμός Δημόσιου Οργανισμού
- Προϋπολογισμός Δημοσίων επενδύσεων – Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα
- Δημοσιονομικός Έλεγχος
- Δημόσιο Λογιστικό – Ανάπτυξη & Εφαρμογή
- Ισολογισμός & Απολογισμός – Προβλήματα Λογιστικής Παρακολούθησης

ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

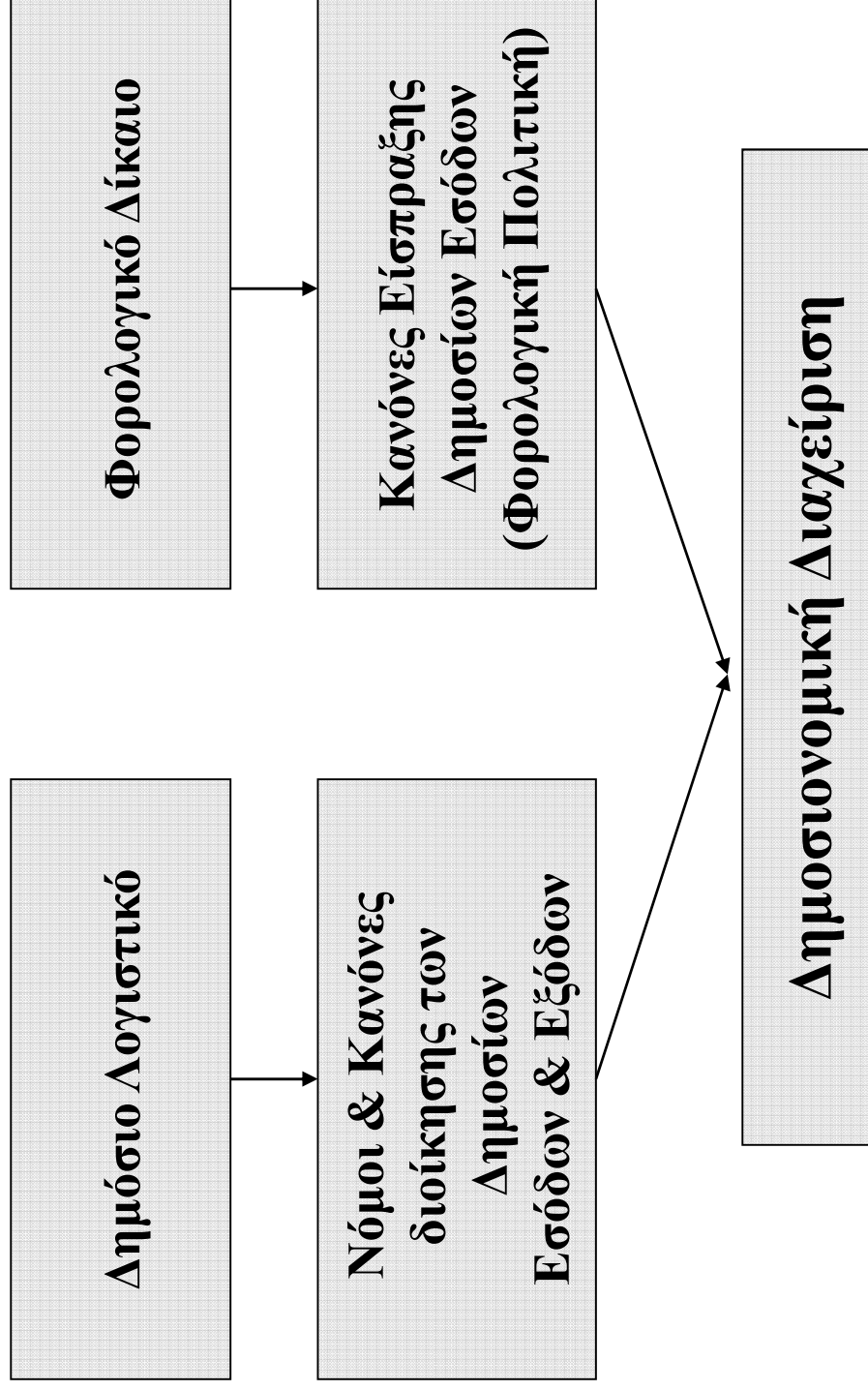
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΙΝ.ΕΠ.)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (Π.ΙΝ.ΕΠ.)

Δημόσιο Λογιστικό & Προϋπολογισμός

Τι είναι Δημόσιο Λογιστικό ;

**Οι νόμοι και οι κανόνες που διέπουν
τη διοίκηση των δημοσίων εσόδων
και εξόδων και του λογιστικού του
Κράτους.**

Δημοσιονομική Διαχείριση

Ορισμός

«το σύνολο των νομικών κανόνων οι οποίοι καθορίζουν την διοίκηση των δημοσίων εσόδων και εξόδων και το λογιστικό εν γένει του κράτους. Ειδικότερα με τους κανόνες του δημόσιου λογιστικού καθορίζονται ο τρόπος με τον οποίο η πολιτεία συναλλάσσεται με τους τρίτους, οι σχέσεις των διαχειριστών του δημόσιου πλούτου προς την πολιτεία, οι ευθύνες αυτών, ο τρόπος πραγματοποίησης των εισπράξεων και των δαπανών και οι προβλέψεις αυτών (προϋπολογισμός)».

(Μ. Στασινόπουλος, 1966)⁷

Δημόσιο Χρήμα

Ως Δημόσιο Χρήμα νοείται:

- αυτό που διαχειρίζονται τα διάφορα όργανα του Κράτους κατά την εκτέλεση του κρατικού Προϋπολογισμού,
- εκείνο που διαχειρίζονται,
 - ✓ τα Ν.Π.Δ.Δ. για την εκπλήρωση των σκοπών τους (επιχορηγήσεις κρατικού προϋπ/σμού),
 - ✓ καθώς και τα Ν.Π.Ι.Δ. κατ' εντολή του Κράτους (ειδική επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό για εκπλήρωση κρατικού σκοπού).

Ο ρόλος του Υπουργού Οικονομικών

Ο Υπουργός Οικονομικών:

- είναι αρμόδιος για τη γενική διαχείριση και εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού
- ασκεί εποπτεία και έλεγχο στη διαχείριση των δημοσίων χρημάτων και της δημόσιας περιουσίας,
- εποπτεύει τις διαχειρίσεις των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς.
- φέρει την ευθύνη της εφαρμογής των εκάστοτε πολιτικών κυβερνητικών επιλογών

Ο ρόλος του Γ. Λ. Κ. (1)

- i. Καταρτίζει τον Προϋπολογισμό, Απολογισμό και Ισολογισμό του Κράτους.
- ii. Επιμελείται της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού και ασκεί έλεγχο στις Δημόσιες Δαπάνες.
- iii. Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ή φορέων που επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και δεν εγκρίνει την πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης, εφόσον με την έκδοση της κανονιστικής πράξης δεν προβλέπεται ο τρόπος κάλυψής της.
- iv. Ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών (ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού) και των Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., που επιχορηγούνται ή χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό Ν.Π.Δ.Δ., την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς. Με Π.Δ., μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται τα όργανα, το περιεχόμενο, ο τρόπος άσκησης και η έκταση του ελέγχου αυτού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Ο ρόλος του Γ. Λ. Κ. (2)

- v. Ασκεί έλεγχο στη διαχείριση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους διεθνείς οργανισμούς. Ο έλεγχος της παρούσας και των περιπτώσεων ii και iv είναι ανεξάρτητος των ελέγχων που διενεργούν οι καθ' ύλην αρμόδιοι φορείς.
- vi. Παρακολουθεί και ελέγχει την κίνηση των εκτός Προϋπολογισμού λογαριασμών της δημόσιας διαχείρισεως.
- vii. Συντονίζει τις χρηματικές εκροές από τον κεντρικό λογαριασμό του Δημοσίου, προγραμματίζει την τήρηση των αναγκαίων χρηματικών αποθεμάτων για την πληρωμή των δαπανών του Προϋπολογισμού και διαχειρίζεται τα διαθέσιμα του Δημοσίου.
- viii. Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση του ελέγχου στην οικονομική διαχείριση του Κράτους.

Συνοπτική παρουσίαση Κ.Δ.Λ.(¹)

N. 2362/95

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Προϋπολογισμός
Απολογισμός Ισολογισμός
(Κεφ. 1 έως 12)

Τελικές & Μεταβατικές
Διατάξεις
(Κεφ. 16)

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Συμφωνίες για λογαριασμό
του Δημοσίου
Παραγραφές-
Κατασχέσεις – Εκχωρήσεις
(Κεφ. 13 έως 14)

Γ΄ ΜΕΡΟΣ
Σχέσεις με την
Ευρωπαϊκή Ένωση
(Κεφ. 15)

Συνοπτική παρουσίαση Κ.Δ.Λ.(2)

Α' ΜΕΡΟΣ (κεφ. 1 – 12)

Προϋπολογισμός – Απολογισμός – Ισολογισμός

Εισαγωγικές Διατάξεις (άρθ. 1-4)	Κατάρτιση & Ψήφιση Π/σμού (άρθ. 5-9)	Έσοδα – Έξοδα – Πιστώσεις (άρθ.10-21)
Έλεγχος Δημοσίων Δαπανών (άρθ.22-27)	Έκδοση – Εξόφληση τίτλων Πληρωμής (άρθ.28-37)	Προπληρωμές (άρθ. 38-45)
Προκαταβολές – Δάνεια (άρθ. 46-53)	Δημόσιοι Υπόλογοι (άρθ.54-59)	Λ/σμοί Δημόσιας Διαχείρισης (άρθ. 60-63)
Δημόσιο Χρέος & Πίστη (άρθ.64-65)	Δ.Ο.Υ. – Ειδικοί Ταμείς (άρθ.66-71)	Απολογισμός – Ισολογισμός (άρθ. 72-78)

Συνοπτική παρουσίαση Κ.Δ.Λ.(3)

<i>Β' ΜΕΡΟΣ (κεφ. 13 – 14)</i>	
Συμφωνίες για λογαριασμό του Δημοσίου Παραγραφές – Κατασχέσεις - Εκχωρήσεις	
Συμφωνίες για λογαριασμό του Δημοσίου (άρθ. 79-85)	Παραγραφές – Κατασχέσεις – Εκχωρήσεις (άρθ. 86-95)

Συνοπτική παρουσίαση Κ.Δ.Λ.⁽⁴⁾

<i>Γ' ΜΕΡΟΣ (κεφ. 15)</i>
Σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση
Δοσοληψίες – Διαχείριση & Έλεγχος κοινοτικών Πόρων (άρθ. 96-105)
Τελικές & Μεταβατικές Διατάξεις (Κεφ. 16)

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ο νόμος με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του κράτους (πιστώσεων) για κάθε οικονομικό έτος. Όλα τα έσοδα και έξοδα του κράτους εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ταξινομούνται κατ' είδος, ομάδες, κατηγορίες, ανάλογα με τη φύση τους, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του υπουργού Οικονομικών. Τα έξοδα ταξινομούνται κατά φορέα και ειδικό φορέα.

Προϋπολογισμός του Κράτους

- **Αρθ. 79 παρ. 2 Συντάγματος:** «Όλα τα έσοδα και τα έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό και τον απολογισμό»
- **Αρθ. 5 Ν. 2362/95:** «Προϋπολογισμός είναι ο νόμος με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του Κράτους (πιστώσεων) για κάθε οικονομικό έτος. **Φορέας** είναι το σύνολο των υπηρεσιών που αποτελούν ενιαία διοικητική μονάδα (υπουργείο, περιφέρεια), που έχει διοικητική αυτοτέλεια και ίδιο προϋπολογισμό ενταγμένο στο Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους.
- Όλα τα έσοδα και τα έξοδα εγγράφονται στον προϋπολογισμό και ταξινομούνται κατ' είδος, ομάδες, υποκατηγορίες και κατηγορίες, ανάλογα με την αιτία και την φύση τους, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών

Σκοπός Προϋπολογισμού

Οι πόροι του προϋπολογισμού δεν είναι ανεξάντλητοι ενώ οι ανάγκες συνεχώς αυξάνουν. Ο προϋπολογισμός πρέπει να συνδυάσει τα περιορισμένα έσοδα και τις απαιτούμενες δαπάνες, προκειμένου να επιτευχθούν οι κυβερνητικοί στόχοι πολιτικής. Πρέπει να επιτύχει όχι μόνο την ορθολογική σχέση συνόλου εσόδων – δαπανών αλλά και την ορθολογική κατανομή των διαθεσίμων πόρων, καθώς και την ορθολογική κατανομή των δαπανών.

Στόχοι Προϋπολογισμού

- να εκφράσει τις απαιτήσεις της Κυβέρνησης σε δαπάνες για νέα και συνεχιζόμενα προγράμματα και δραστηριότητες, την εξεύρεση των αναγκαίων χρηματικών πόρων δηλαδή του τρόπου χρηματοδότησης των δαπανών
- να εμφανίσει κατά πόσο η προβλεπόμενη κατανομή των πηγών και της διάθεσης των πόρων εξυπηρετεί τους εθνικούς αντικειμενικούς σκοπούς
- να ενσωματώσει τη δημοσιονομική πολιτική της Κυβέρνησης,
- να δώσει πληροφορίες για τη γενική οικονομική δραστηριότητα.

Φορολογική Πολιτική (έσοδα)

- αναδιανομή του εισοδήματος, όπως π.χ. με την προοδευτική φορολογία και τις οικονομικές ενισχύσεις σε στοχευμένες ομάδες πληθυσμού
- οικονομική μεγέθυνση με την κατάλληλη πολιτική δαπανών, π.χ. δημόσιες επενδύσεις, για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και για τη διεύρυνση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας
 - σταθεροποίηση της οικονομίας μέσω του ύψους και της διάρθρωσης των φόρων και των δαπανών γιατί έτσι επηρεάζεται το διαθέσιμο εισόδημα και η αγοραστική δύναμη των πολιτών και πραγματοποιείται η διαχείριση της συνολικής ζήτησης της οικονομίας.
- οικονομική δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα δεδομένου ότι οι επενδύσεις του δημόσιου τομέα επηρεάζουν και τις ιδιωτικές επενδύσεις και βελτιώνουν την παραγωγικότητα και επομένως την ανταγωνιστικότητα των παραγόμενων προϊόντων

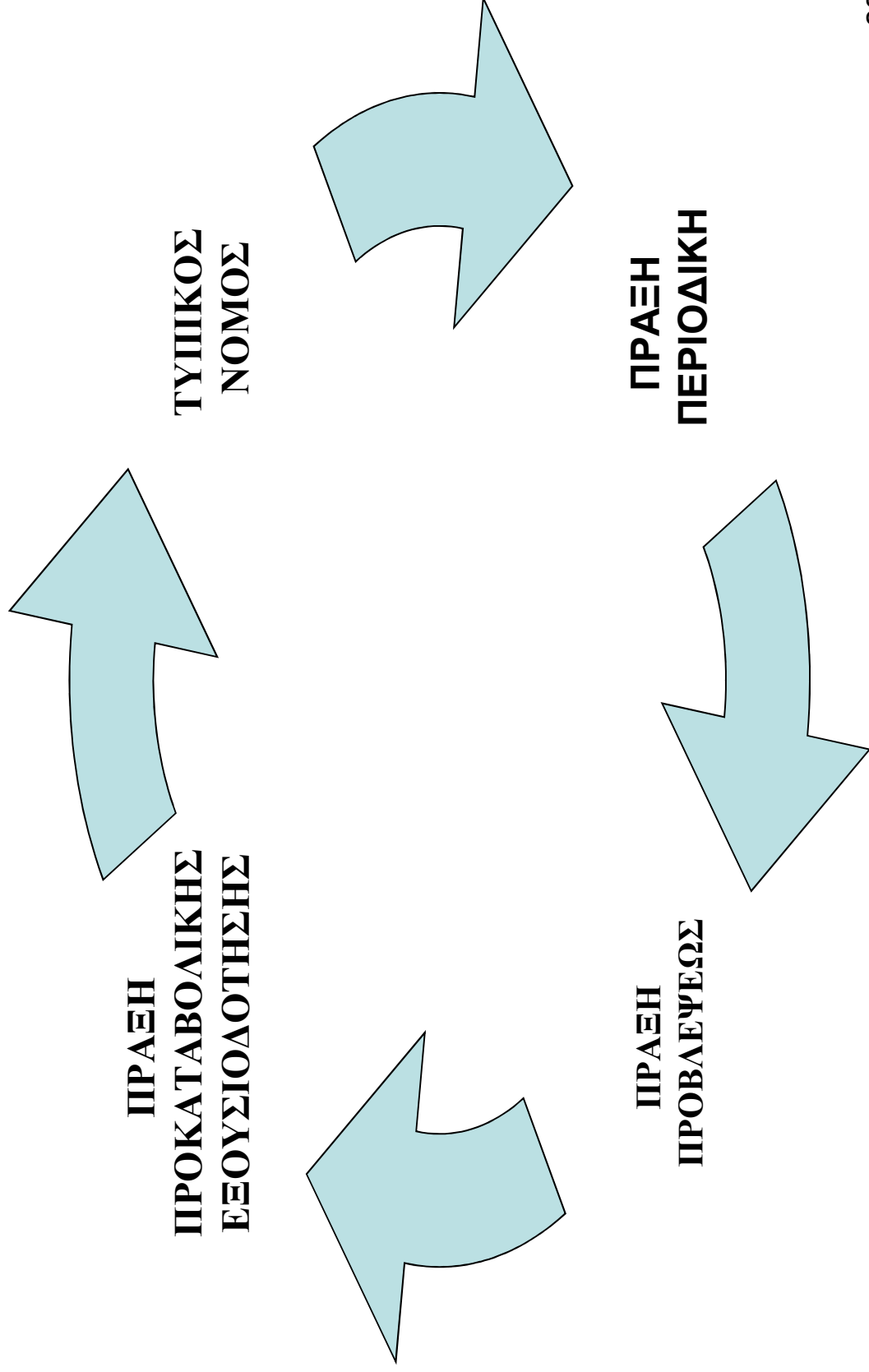
Στόχοι Προϋπολογισμού

- να εκφράσει τις απαιτήσεις της Κυβέρνησης σε δαπάνες για νέα και συνεχιζόμενα προγράμματα και δραστηριότητες, την εξεύρεση των αναγκαίων χρηματικών πόρων δηλαδή του τρόπου χρηματοδότησης των δαπανών
- να εμφανίσει κατά πόσο η προβλεπόμενη κατανομή των πηγών και της διάθεσης των πόρων εξυπηρετεί τους εθνικούς αντικειμενικούς σκοπούς
- να ενσωματώσει τη δημοσιονομική πολιτική της Κυβέρνησης,
- να δώσει πληροφορίες για τη γενική οικονομική δραστηριότητα.

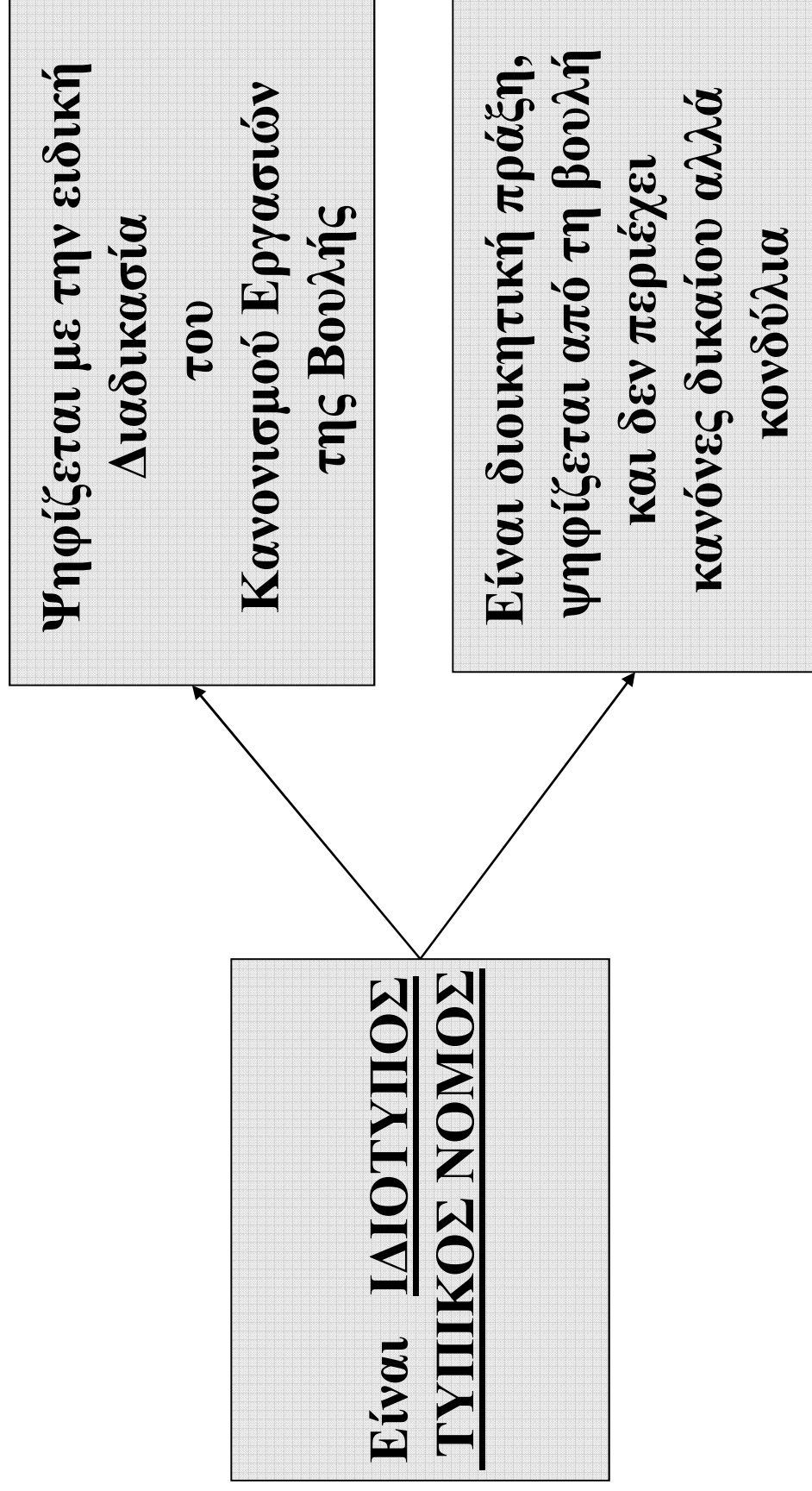
Ο Προϋπολογισμός είναι :

- Πράξη περιοδική εφόσον επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ετήσια βάση
- Πράξη προβλέψεως εφόσον προβλέπει τα μελλοντικά έσοδα βάσει των οποίων καθορίζονται τα όρια των εξόδων
- Πράξη εξουσιοδοτήσεως εφόσον απαιτείται η εξουσιοδότηση της Βουλής προς την Κυβέρνηση για την είσπραξη των εσόδων και την πραγματοποίηση των εξόδων.

Κρατικός Προϋπολογισμός

Η νομική φύση του Κρατικού Προϋπολογισμού

Φορείς υλοποίησης

- Υπουργείο Οικονομικών

(Κεντρικές & Περιφερειακές Υπηρεσίες)

- Ελεγκτικό Συνέδριο
- Διατάκτες Δημοσίων Δαπανών
 - Δημόσιοι Υπόλογοι
 - Τράπεζα της Ελλάδος

Υπουργείο Οικονομικών

Το Υπουργείο Οικονομικών είναι ο βασικός
Φορέας δημοσιονομικών αρμοδιοτήτων:
κατανέμει τα δημόσια έσοδα στα διάφορα
Υπουργεία και ελέγχει τις δαπάνες τους

**20^η Δ/νση Προϋπολογισμού
αρμόδια
για την κατάρτιση
του Προϋπολογισμού**

**Υπηρεσίες
Δημοσιονομικού Ελέγχου:
Παρακολουθούν & ελέγχουν
τα έσοδα και τα έξοδα**

Ελεγκτικό Συνέδριο

- Ελεγκτικό όργανο της Οικονομικής Διοίκησης
- Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, αρμόδιο για το δικαστικό έλεγχο της γενικής οικονομικής διαχείρισης του Κράτους.
- Εποπτεύεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.
- Αρμοδιότητες :
 - ✓ γνωμοδοτικές,
 - ✓ διοικητικές
 - ✓ δικαιοδοτικές.

Ορισμός Δημοσίων Υπολόγων

«Δημόσιος Υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο Δημόσιος Υπόλογος»

Δημόσιοι Υπόλογοι

Εποπτεύονται από τον αρμόδιο Υπουργό, τον Υπουργό Οικονομικών και το Ελεγκτικό Συνέδριο.

- υπόλογοι ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών ενταλμάτων
 - διαχειριστές πάγιων προκαταβολών
 - φοροτεχνικοί και τελωνειακοί υπόλογοι
 - ειδικοί ταμίες
- υπόλογοι Ν.Π.Δ.Δ και Ο.Τ.Α.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου Υπουργού ορίζονται τα τηρούμενα λογιστικά και διαχειριστικά βιβλία των υπόλογων διαχειριστών καθώς και ο τρόπος τήρησης και θεώρησής τους. 29

Έλλειμμα Υπολόγου (1)

- Οι Προϊστάμενοι των Δ.Ο.Υ. & των Ειδικών Ταμείων εξακριβώνουν καθημερινά το χρηματικό υπόλοιπο και να συντάσσεται σχετική πράξη πάνω στο βιβλίο Ταμείου ή στην ταμειακή κατάσταση που θα δηλώνει την εξαγωγή και επαλήθευση του χρηματικού υπολοίπου.
- Ελλείμματα μπορούν να προκύψουν είτε από έλλειψη χρημάτων, αξιών ενσήμων ή υλικού, είτε από πληρωμές που έχουν απορριφθεί από το αρμόδιο ελεγκτικό όργανο.

Έλλειμμα Υπολόγου (2)

- Το έλλειμμα που διαπιστώνεται ύστερα από νόμιμη διαδικασία πρέπει να αναπληρώνεται μέσα σε 48 ώρες από τον ίδιο το δημόσιο υπόλογο, διαφορετικά τίθεται εκτός διαχείρισης ή και εκτός υπηρεσίας και καταλογίζεται σε βάρος του το ποσό του ελλείματος, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει, ή όχι δόλος. Το έλλειμμα αυτό βεβαιώνεται σαν δημόσιο έσοδο και επιδιώκεται η είσπραξή του με όλα τα αναγκαστικά μέτρα που αφορούν τις εισπράξεις του δημοσίου σε παρόμοιες περιπτώσεις.
- Απαγορεύεται η ανάμειξη ξένων χρημάτων με τα χρήματα διαχείρισης του δημοσίου, και η πληρωμή του υπολόγου από τα χρήματα του δημοσίου που βρίσκονται στα χέρια του, και αν ακόμα υπάρχει ξεκαθαρισμένη απαίτησή του προς το δημόσιο, π.χ. αν το Κράτος δεν έχει καταβάλει το μισθό του.

Κεντρική & Γενική Κυβέρνηση

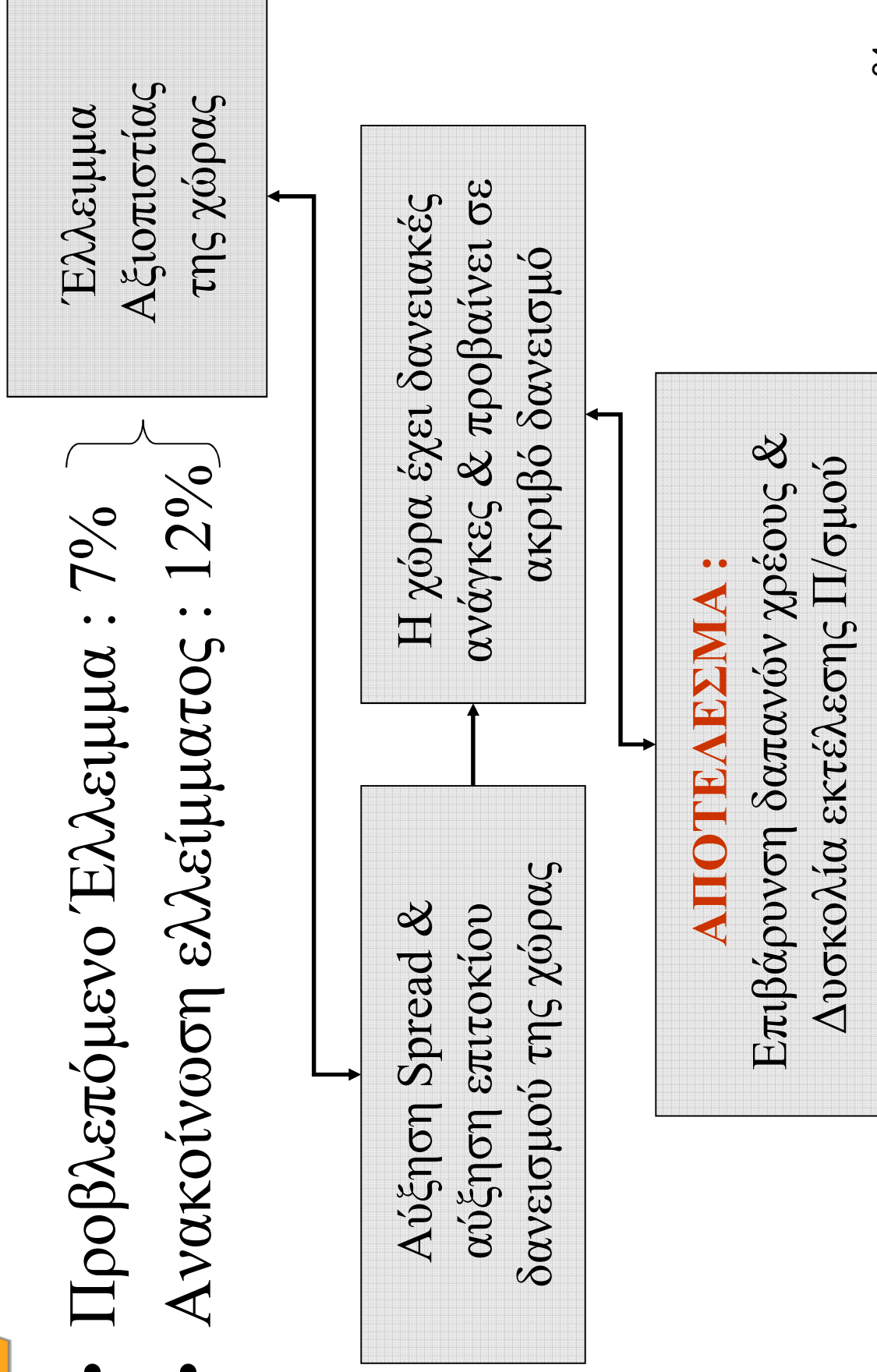
- **Κεντρική Κυβέρνηση** : όλοι οι φορείς που η λειτουργία τους επηρεάζει τη χώρα στο σύνολό της, είτε με διοικητικό, είτε με οικονομικό τρόπο. Δηλαδή :
 - ✓ Υπουργεία,
 - ✓ Περιφέρειες,
 - ✓ Περιφερειακές Υπηρεσίες Υπουργείων,
- **Γενική Κυβέρνηση** : ανήκουν φορείς της κυβέρνησης με διοικητική αυτοτέλεια, οι οποίοι παρέχουν δημόσιου χαρακτήρα υπηρεσίες για συνολική ή ατομική χρήση. Δηλαδή :
 - ✓ ΝΠΔΔ (εκτός Δημοσίων Επιχειρήσεων & Οργανισμών),
 - ✓ Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις,
 - ✓ ΟΤΑ α' & β' βαθμού,
 - ✓ Νοσοκομεία,
 - ✓ Ασφαλιστικά Ταμεία.

Αρχές του προϋπολογισμού

- **Η αρχή της ενότητας και μοναδικότητας** ανά έτος: όλα τα έσοδα και έξοδα του κράτους καταχωρούνται εντός ενός ενιαίου και μοναδικού προϋπολογισμού
- **Η αρχή της δημοσιότητας:** όλα τα έξοδα και έσοδα του κράτους πρέπει να γίνονται στο φως της δημοσιότητας για να είναι δυνατός ο έλεγχος αυτών από εκείνους οι οποίοι σε τελευταία ανάλυση καλούνται να σηκώσουν το βάρος του προϋπολογισμού
- **Αρχή της καθολικότητας:** ο προϋπολογισμός πρέπει να περιέχει όλα τα έσοδα και τα έξοδα τα οποία προβλέπονται να πραγματοποιηθούν εντός του έτους στο οποίο αναφέρεται, χωρίς να γίνεται συμψηφισμός εσόδων και εξόδων
- **Αρχή της ακρίβειας** στην εκτίμηση των ποσών: προσεκτική εκτίμηση και προσπάθεια ώστε τα μεγέθη του προϋπολογισμού να ανταποκρίνονται στην οικονομική πραγματικότητα
- **Αρχή της ειδικότητας** των εσόδων και των πιστώσεων: τα έσοδα και έξοδα πρέπει να προσδιορίζονται ειδικώς και λεπτομερώς διακρινόμενα σε κατηγορίες και είδος.

Case Study : Δημοσιονομικές Εξελίξεις & Π/σμός

- Προβλεπόμενο Έλλειμμα : 7%
- Ανακοίνωση ελλείμματος : 12%

Προϋπολογισμός & Δημοσιονομική Πολιτική

Κάθε κράτος, στα πλαίσια της λειτουργίας του επιδιώκει την επίτευξη ορισμένων οικονομικών στόχων.

Οι βασικότεροι αυτών των στόχων είναι οι ακόλουθοι:

- ✓ επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης
- ✓ δίκαια κατανομή του εισοδήματος
- ✓ σταθεροποίηση της οικονομίας σε επίπεδο πλήρους απασχόλησης
- ✓ αριστοποίηση στην κατανομή των πόρων.

Χρέος & Ελλείμματα

Οι χώρες με τα μεγαλύτερα ελλείμματα στον κόσμο (2009)

ΚΑΤΑΤΑΞΗ	ΧΩΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΠΟΣΟΣΤΟ (% του ΑΕΠ)	ΧΩΡΑ	ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΠΟΣΟΣΤΟ (% του ΑΕΠ)
1	Ιαπωνία	218,5	Ελλάδα	-12,7
2	Ιταλία	115,8	ΗΠΑ	-12,5
3	Ελλάδα	114,9	Ιρλανδία	-12,2
4	Βέλγιο	101,2	Ην. Βασίλειο	-11,6
5	ΗΠΑ	84,8	Ιαπωνία	-10,5
6	Ινδία	84,7	Ινδία	-10,4
7	Γερμανία	78,7	Ισπανία	-9,6
8	Καναδάς	78,2	Γαλλία	-8,3
9	Γαλλία	78,0	Τουρκία	-7,0
10	Αυστρία	72,9	Ρωσία	-6,6
11	Ολλανδία	71,4	Βέλγιο	-5,7
12	Ην. Βασίλειο	68,7	Ιταλία	-5,6
13	Βραζιλία	68,5	Καναδάς	-4,9
14	Ιρλανδία	65,8	Μεξικό	-4,9
15	Αργεντινή	60,5	Ολλανδία	-4,5
16	Ισπανία	59,3	Νότια Αφρική	-4,4
17	Σουηδία	52,7	Αυστραλία	-4,3
18	Τουρκία	48,1	Αυστρία	-4,3
19	Μεξικό	47,8	Γερμανία	-4,2
20	Δανία	45,3	Κίνα	-3,9
21	Φινλανδία	43,7	Αργεντινή	-3,9
22	Κορέα	34,9	Βραζιλία	-3,8
23	Ινδονησία	31,5	Κορέα	-2,8
24	Ν. Αφρική	30,8	Ινδονησία	-2,6
25	Κίνα	20,2	Δανία	-2,5
26	Αυστραλία	16,9	Φινλανδία	-2,3
27	Σαουδική Αραβία	14,5	Σουηδία	-2,0
28	Ρωσία	7,2	Σαουδική Αραβία	5,0

Πηγή: Deutsche Bank, ΟΟΣΑ

Οι χώρες με το μεγαλύτερο ποσοστό δημοσίου χρέους που βρίσκεται στα χέρια ξένων επενδυτών (% του ΑΕΠ, στοιχεία 2009)

ΚΑΤΑΤΑΞΗ	ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ (% του ΑΕΠ)	ΚΑΤΑΤΑΞΗ	ΧΩΡΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ (% του ΑΕΠ)
1	Ελλάδα	38,1	15	Ινδονησία	16,6
2	Βέλγιο	61,0	16	Σουηδία	16,1
3	Ιταλία	58,7	17	Ιαπωνία	13,4
4	Αυστρία	58,1	18	Καναδάς	13,2
5	Γαλλία	46,3	19	Τουρκία	12,3
6	Ιρλανδία	44,9	20	Νότια Αφρική	6,8
7	Ολλανδία	43,2	21	Μεξικό	6,5
8	Γερμανία	39,6	22	Αυστραλία	4,7
9	Φινλανδία	29,5	23	Ινδία	4,6
10	Ισπανία	24,6	24	Βραζιλία	4,3
11	ΗΠΑ	23,9	25	Κορέα	2,5
12	Αργεντινή	19,4	26	Ρωσία	2,4
13	Ην. Βασίλειο	18,1	27	Κίνα	-
14	Δανία	16,8			

Πηγή: Deutsche Bank, ΟΟΣΑ

Διαφάνεια 36

v1 Παρακαλούμε να αναγραφεί η πηγή
varouchaki; 10/6/2010

Οικονομική Ανάπτυξη & ΑΕΠ

Ως οικονομική ανάπτυξη θεωρούμε την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) και ειδικότερα την κατά κεφαλήν αύξηση αυτού του προϊόντος. Η ετήσια κατά κεφαλήν αύξηση του ΑΕΠ (με χρήση οικονομικών πολιτικών που αναλύονται στα επόμενα), σημαίνει για κάθε άτομο της κοινωνίας αύξηση του εισοδήματός του (δεδομένου ότι ισχύει η ταυτότητα $ΑΕΠ=ΑΕΕ$) και επακόλουθη αύξηση της ευημερίας του.

Ισοζύγιο Π/Υ

Ο προϋπολογισμός είναι πάντοτε ισοσκελισμένος. Θα ήταν αδιανόητο να πραγματοποιούνται δαπάνες χωρίς να εξευρίσκονται και τα αντίστοιχα έσοδα.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ Π/Υ: όταν οι δαπάνες του καλύπτονται από έσοδα που προέρχονται από τρεις και μόνο πηγές: α) από φορολογία, β) από επιχειρηματική δραστηριότητα του δημοσίου, και γ) από την εκμετάλλευση κρατικής περιουσίας. Οι τρεις αυτές πηγές δεν μεταβάλλουν την περιουσία του δημοσίου, το φυσιολογικό ισοζύγιο είναι ένα «ιδανικό» ισοζύγιο, που όμως δύσκολα απαντάται στην πράξη.

Τεχνητό Ισοζύγιο

Εάν τα έσοδα των τριών πρώτων πηγών δεν επαρκούν για την συνολική κάλυψη των εξόδων του προϋπολογισμού και χρειασθεί να προσφύγουμε σε εκποίηση δημόσιας περιουσίας ή σύνναψη δανείων, τότε μιλάμε για ΤΕΧΝΗΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ. Τα ισοζύγια των περισσότερων χωρών του κόσμου σήμερα είναι κυρίως τεχνητά, μια και ο δανεισμός υπάρχει σε κάθε μορφή λειτουργίας της οικονομίας, άλλοτε βέβαια σε μεγαλύτερο και άλλοτε σε μικρότερο βαθμό.

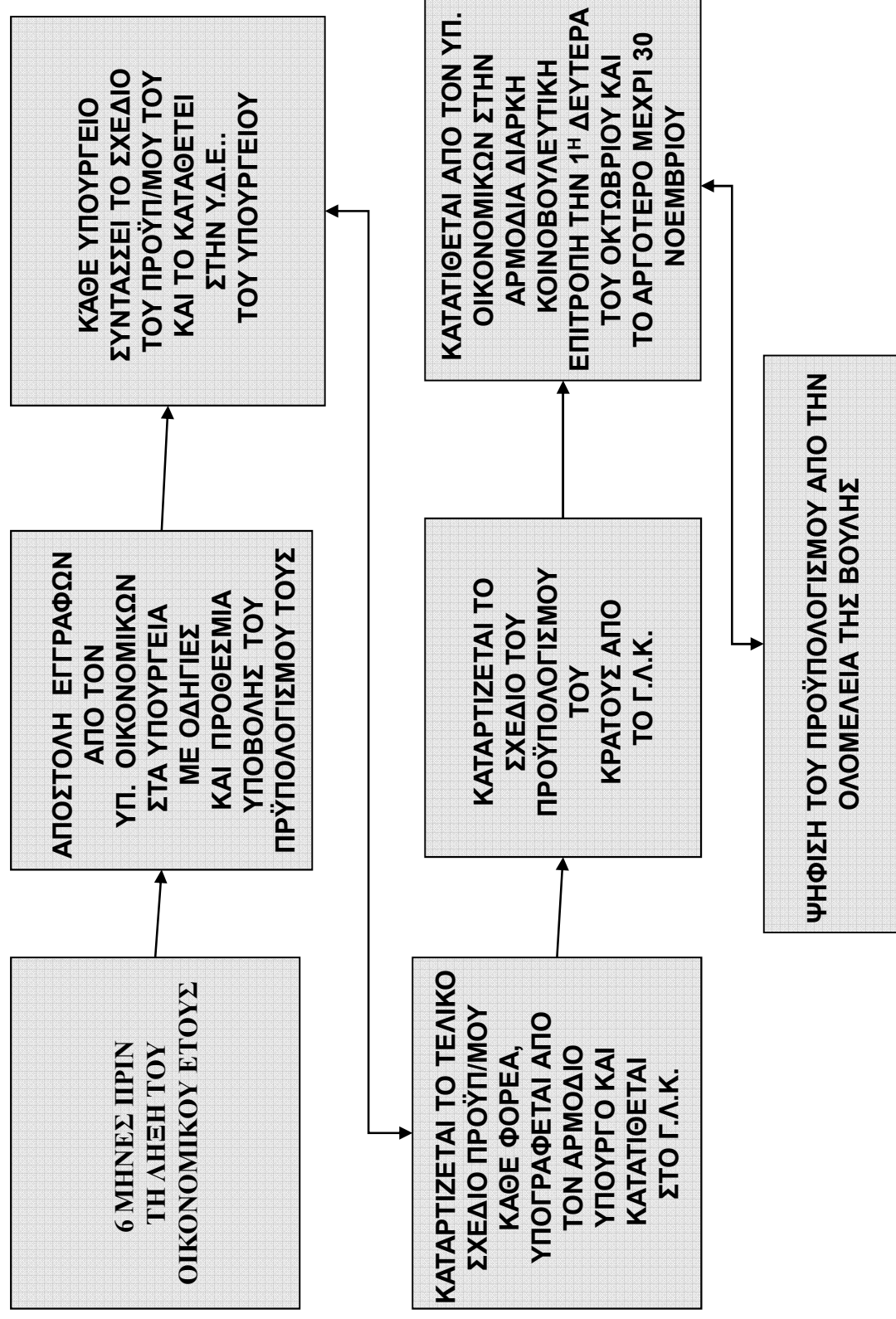
Κατάρτιση & Ψήφιση Π/σμού

- Οι φάσεις που περνά ένας προϋπολογισμός είναι οι εξής τέσσερις: α) κατάρτιση, β) έγκριση (ψήφιση), γ) εκτέλεση, δ) έλεγχος. Οι κρατικές εξουσίες που υπεισέρχονται σε κάθε φάση είναι και διαφορετικές.
- Έτσι, η εκτελεστική εξουσία ασχολείται με την (α) και (γ) φάση, ενώ στην νομοθετική εξουσία ανήκει η (β) φάση.
- Ο έλεγχος, όπως θα δούμε αργότερα, ασκείται από ειδικά προς τούτο όργανα της πολιτείας.

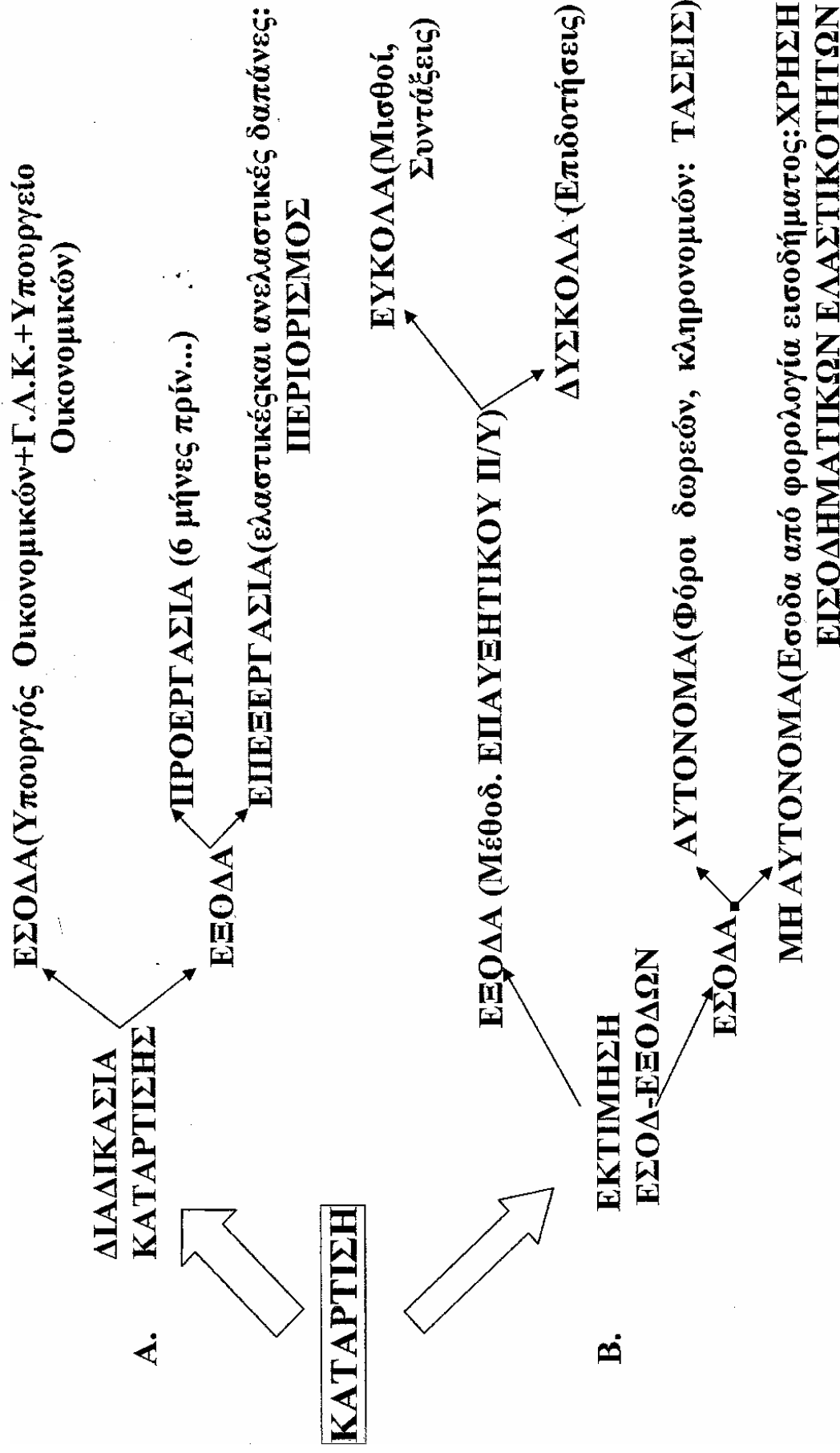
Αρχές του Π/Υ

- Η αρχή της ενότητας και μοναδικότητας ανά έτος: άρθρο 79 του Συντάγματος όλα τα έσοδα και έξοδα του κράτους καταχωρούνται εντός ενιαίου και Π/Υ
- Η αρχή της δημοσιότητας: όλα τα έξοδα και έσοδα πρέπει να γίνονται δημόσια για να είναι δυνατός ο έλεγχος αυτών από εκείνους οι οποίοι θα επωμισθούν το βάρος της εκτέλεσής του
- Αρχή της καθολικότητας: ο Π/Υ περιέχει τα έσοδα και τα έξοδα που προβλέπονται να πραγματοποιηθούν εντός του έτους στο οποίο αναφέρεται, χωρίς να γίνεται συμψηφισμός εσόδων και εξόδων
- Αρχή της ακρίβειας στην εκτίμηση των ποσών: προσεκτική εκτίμηση και προσπάθεια ώστε τα μεγέθη του Π/Υ να ανταποκρίνονται στην οικονομική πραγματικότητα
- Αρχή της ειδικότητας των εσόδων και των πιστώσεων: τα έσοδα και έξοδα προσδιορίζονται ειδικώς και λεπτομερώς διακρινόμενα σε κατηγορίες και είδος

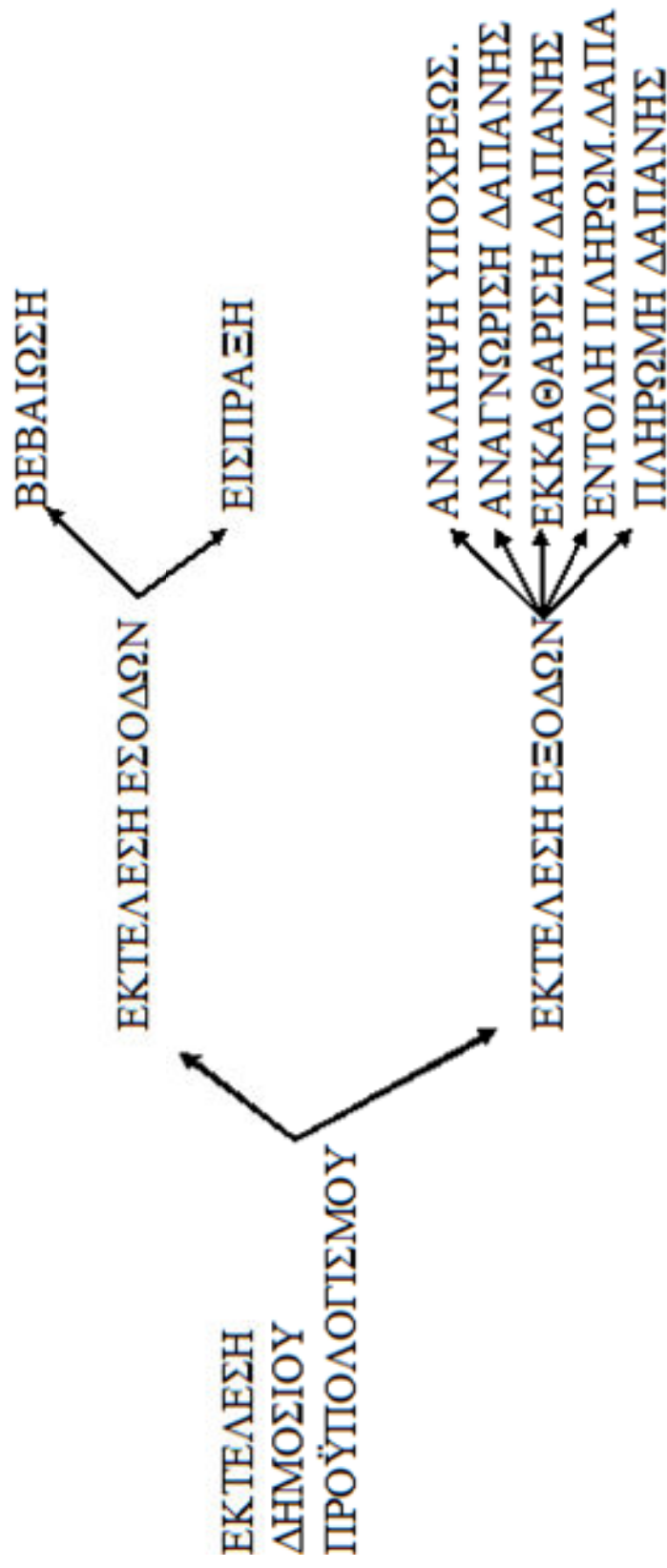
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (Ν.2362/95)

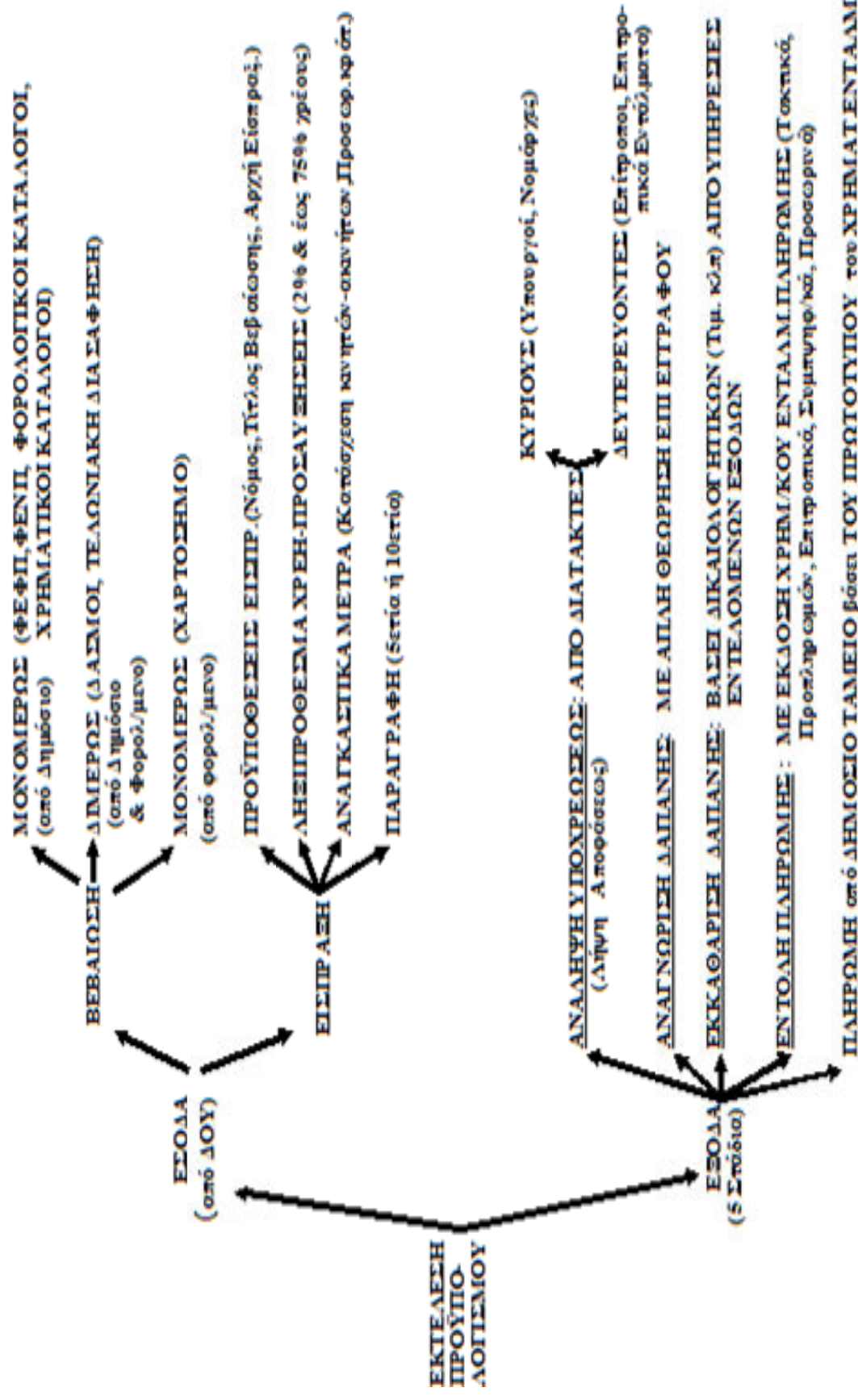
Κατάρτιση Προϋπολογισμού

Εκτέλεση Προϋπολογισμού (1)

Εκτέλεση Προϋπολογισμού (2)

Εκτέλεση Π/σμού Εσόδων

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

- Ι) **Μονομερώς (από Δημόσιο):**
(π.χ. ΦΕΦΠ, ΦΕΝΠ, Φόρ.δαπάνης: Φορολ/κοί & Χρημα/κοί Κατάλογοι)
- ΙΙ) **Διμερώς** (συνεργασία: Δημόσιο-φορολογούμενος)
(π.χ. δασμοί – τελωνιακή διασάφηση)
- ΙΙΙ) **Μονομερώς (από φορολογούμενο)** (π.χ. χαρτόσημο)

ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΕΣΟΔΩΝ

- προϋποθέσεις (ύπαρξη νόμου, νόμιμου τίτλου βεβαίωσης, αρμόδια δημόσια αρχή)
- τρόπος είσπραξης (εφ' άπαξ ή δόσεις, με αποστολή ατομικής ειδοποίησης)
- ληξιπρόθεσμα χρέη – προσαύξηση (2% μηνιαίως & έως 75% του χρέους)
- αναγκαστικά μέτρα (κατάσχεση κινητών – ακινήτων, προσωπική κράτηση)
- παραγραφή οφειλών (5ετία ή 10ετία)

Εκτέλεση Π/σμού Εξόδων (I)

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΞΟΔΩΝ

1. Ανάληψη υποχρεώσεως

- διατάκτες [κύριοι: Υπουργοί, Γ.Γ. Περιφ., Δντης Περιφ. & δευτερεύοντες: 'επιτροπικό ένταλμα' > επίτροποι (Νομάρχες)]
- προϋποθέσεις (σχετικός νόμος, πίστωση στον προϋπολ., εντός χρόνου προϋπολογ.)
- παρακολούθηση: Υπηρεσία Εντελλομένων Εξόδων (βεβαίωση, υπογρ. διατάκτη, καταχώρηση σε βιβλίο πληρωμών) – αρνητική γνωμοδότηση

2. Αναγνώριση

- ποιος: από διατάκτη σαν εκτέλεση αποφάσεως του περί αναλήψεως υποχρεώσεως
- πως: με απλή πράξη θεώρησης επί εγγράφου μεταβίβασης δικαιολογητικών δαπάνης

3. Εκκαθάριση

- ποιος: Υπηρεσία Εντελλομένων Εξόδων βάσει δικαιολογητικών
- πως: με υποβολή δικαιολογητικών (τιμ. προμηθειών) οι Υπηρ. Εντελ. Εξοδ. υπογράφουν επί δικαιολογητικών σαν προσδιορισμό του δικαιώματος των πιστωτών για πληρωμή τους

Διαφάνεια 47

AP5

είναι μικρή η γραμματοσειρά
ΑΝΤΩΝΑΚΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ; 16/6/2010

Εκτέλεση Π/σμού Εξόδων (2)

4.Εντολή Πληρωμής

- ποιος: αρμόδια υπηρεσία δημοσ/κού ελέγχου (δηλ. οι υπηρεσίες εντελ. εξόδων)
- πως: με έκδοση Χρηματικού Εντάλματος Πληρωμής (Χ.Ε.Π.) (εις τριτλούν)
- μορφές Χ.Ε.Π.:
 - ΤΑΚΤΙΚΑ (πλήρη δικαιολογητικά επ'ονόματι δικαιούχου, φυσικ ή νομικού προσ.)
 - ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΗΣ (επείγουσες περιπτώσεις με απόφαση αρμόδιου Υπουργού – χωρίς δικαιολογητικά – μελλοντική τακτοποίηση)
 - ΕΠΙΤΡΟΠΙΚΑ (μεταβίβαση πίστωσης από κύριους σε δευτερεύοντες διατάκτες)
 - ΣΥΜΨΗΦΙΣΤΙΚΑ (για τακτοποίηση προηγούμενων προπληρωμών)
 - ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ (για έκτακτες δαπάνες με απόφαση Υπ. Συμβουλίου, χωρίς πίστωση στον προϋπολογισμό – δεν υπόκεινται σε έλεγχο Ελεγκτικού Συνεδρίου – καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο του Γ.Λ.Κ.)
- προληπτικός έλεγχος (ιδέ επόμενα) όλων των χρηματικών ενταλμάτων (πλην προσωρινών) από Πάρεδρο ή Επίτροπο του Ελεγκ. Συνεδρίου – αποστολή σε

Δημόσιο Ταμείο για πληρωμή

5.Πληρωμή δαπάνης

- ποιος: Δημόσιο Ταμείο (με ‘προληπτικό έλεγχο’ από Ταμία)
- πως: με πρότυπο Χρηματικού Εντάλματος, ή
- εξαίρεση: για μισθούς Δ.Υ., μισθώματα, πάγιες δαπάνες κλπ. (σταθερές): χρήση μισθοδοτικών καταστάσεων, καταστάσεις πληρωμής μισθωμάτων, κλπ. χωρίς προηγούμενη εκκαθάριση και προληπτικό έλεγχο

Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (1)

- ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
- ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ

Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (2)

✓ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ

✓ ΤΗΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

✓ ΤΗΝ ΕΝΤΟΛΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΩΝ
ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

- Η συμμετοχή με εισηγήσεις στην αρμόδια Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ. για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού των φορέων, των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες και παρακολουθούν την ορθή εκτέλεσή του.
 - Ο έλεγχος της νομιμότητας και κανονικότητας και η εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών.
 - Η έγκριση των προϋπολογισμών – απολογισμών και των τροποποιήσεων αυτών των Ν.Π.Δ.Δ. του Νομού ή της Νομαρχίας που εδρεύουν.
- Διενέργεια στα πλαίσια της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, των Ελέγχων που τους ανατίθενται, στα επιχορηγούμενα από την Ε.Ε. προγράμματα.
- Η άσκηση κάθε άλλης δραστηριότητας που ανατίθεται σε αυτές με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΙΝ.ΕΠ.)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (Π.ΙΝ.ΕΠ.)

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Αλεξάνδρα Α. Δρόσου

Στόχος Θεματικής Ενότητας

- Συμπλήρωμα του Τακτικού Προϋπολογισμού είναι ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).
- Στην ενότητα αυτή θα εξηγηθεί η έννοια του ΠΔΕ και κυρίως ο τρόπος κατάρτισης και εκτέλεσής του.
- Επειδή ο ΠΔΕ δεν χρηματοδοτείται μόνο από εθνικούς πόρους αλλά και από κοινοτικούς, θα γίνει αναφορά και στα ευρωπαϊκά προγράμματα συγχρηματοδότησης που τα τελευταία χρόνια έχουν αποτελέσει σημαντικό μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας

Τι είναι Επενδύσεις ;

Ως Δημόσιες Επενδύσεις νοούνται όλες οι επενδυτικές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της εκάστοτε ακολουθούμενης πολιτικής και έχουν ως στόχο τη μεγιστοποίηση της οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας.

Μέσω του μηχανισμού των δημοσίων επενδύσεων γίνεται προσπάθεια να μετατραπούν οικονομικοί πόροι σε έργα υποδομής, έργα αναπτυξιακά, έργα βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από το Κράτος.

Π.Δ.Ε. (1)

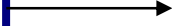
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΤΟ ΥΠΕΘΟ)

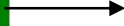
ΥΠΕΘΟ \Rightarrow ΚΕΠΕ \Rightarrow ΥΠΕΘΟ \Rightarrow
ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ
(ΑΝΑΘΕΣΗ) [ΕΚΠΟΝΗΣΗ,
(ΕΙΣΗΓΗΣΗ) ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ,
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ]

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ \Rightarrow ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑ
ΦΟΡΕΑ
(ΕΓΚΡΙΣΗ)
ΑΠΟ ΥΠΕΘΟ

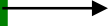
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (Π.Δ.Ε.)

**ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

**ΣΥΝΤΑΞΗ & ΕΚΔΟΣΗ
ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ (Σ.Α.)**

**ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ (Σ.Α.) & ΕΡΓΩΝ**

Π.Δ.Ε. (2)

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (Π.Δ.Ε.)

Π.Δ.Ε	⇒	ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΕ	⇒	ΜΟΝΟΣΚΕΛΟΣ	⇒
(από 1952 σε ιδιαιτέρω προϋπόλ.)		Γ.Κ.Π.		ΕΞΟΔΩΝ (έσοδα σε τακτικό προϋπολογισμό)	

⇒ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΚΑΤΑ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ (ΔΙΨΗΦΙΟΣ ΚΩΔ.)
ΦΟΡΕΙΣ (ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΚΩΔ.)
ΤΟΜΕΙΣ (Κ.Α.Ε.)
ΟΜΑΔΕΣ (ΚΩΔ. ΣΕ ΔΕΚΑΔΕΣ)
ΕΙΔΟΣ ΕΞΟΔΟΥ (ΜΟΝΑΔΑ ΚΩΔ.)

Π.Δ.Ε. (3)

ΕΝΑΡΞΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΤΗΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΗΜ. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

**ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥ-
ΝΕΧΙΖΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
(Σ.Α.Σ.)**

Π.Δ.Ε. (4)

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤ/ΣΗΣ (ΥΠΕΘΟ,
ΤΡΑΠΕΛΛΑΔ,ΓΛΚ)

3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ → ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΡΓΩΝ (ΥΠΟΛΟΓΟΙ

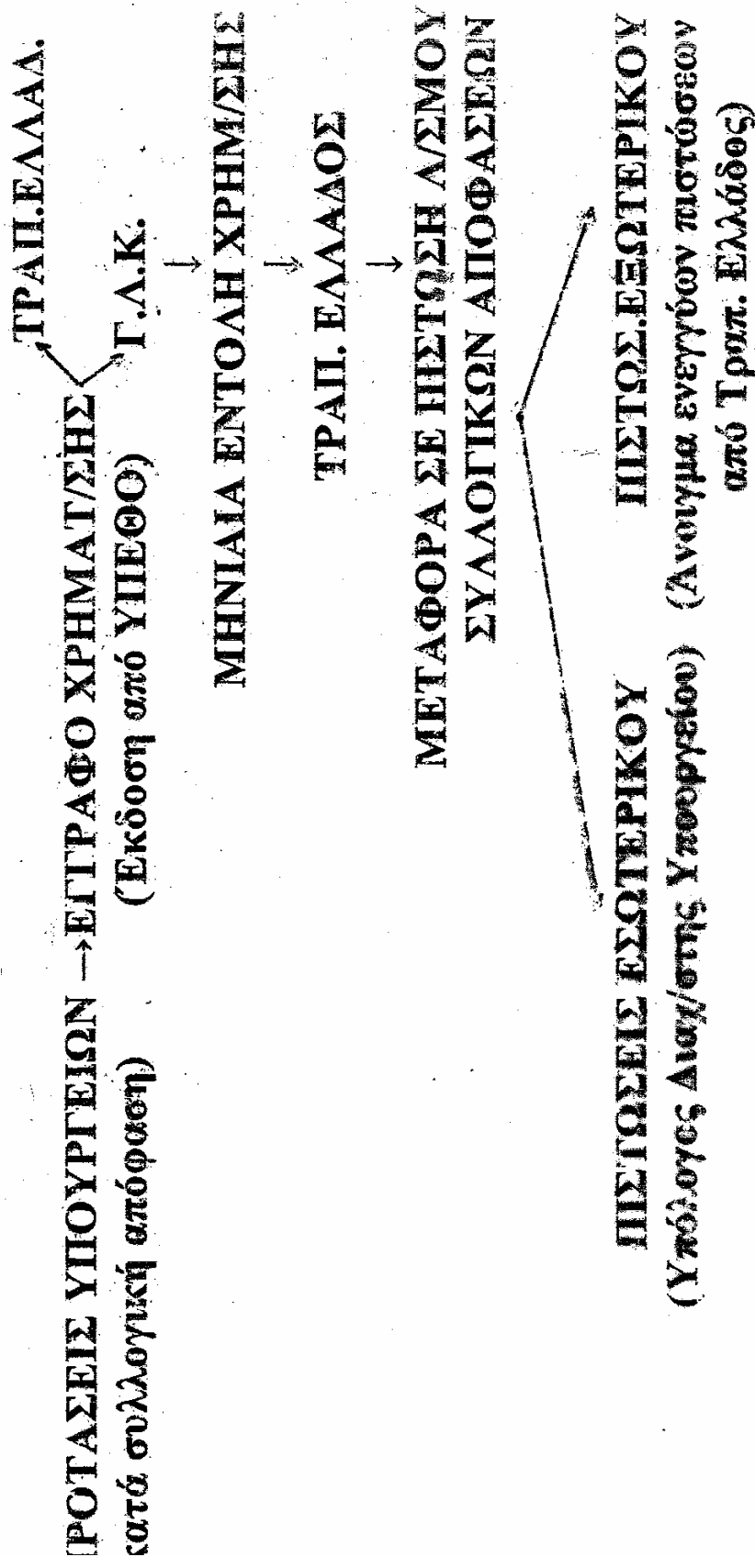
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΕΣ)

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ (ΥΠΗΡ. ΕΝΤΕ-
ΛΟΜΕΝΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ)

Π.Δ.Ε. (5)

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Π.Δ.Ε. (6)

Β. ΠΛΗΡΩΜΕΣ

ΤΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΑΓΕΣ
(ΔΙΚΑΙΟΛΟΓ / ΚΑ ΠΛΗΡΗ)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ → ΕΚΔΟΣΗ ΕΠΙΤΑΓΩΝ
(ΥΠΟΛΟΓΟΙ ΔΙΑΧ/ΣΤΕΣ)

ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ

ΠΛΗΡΩΜΕΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΝΟΙΓΜΑ ΕΝΕΓΓΥΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ)

Π.Δ.Ε. (7)

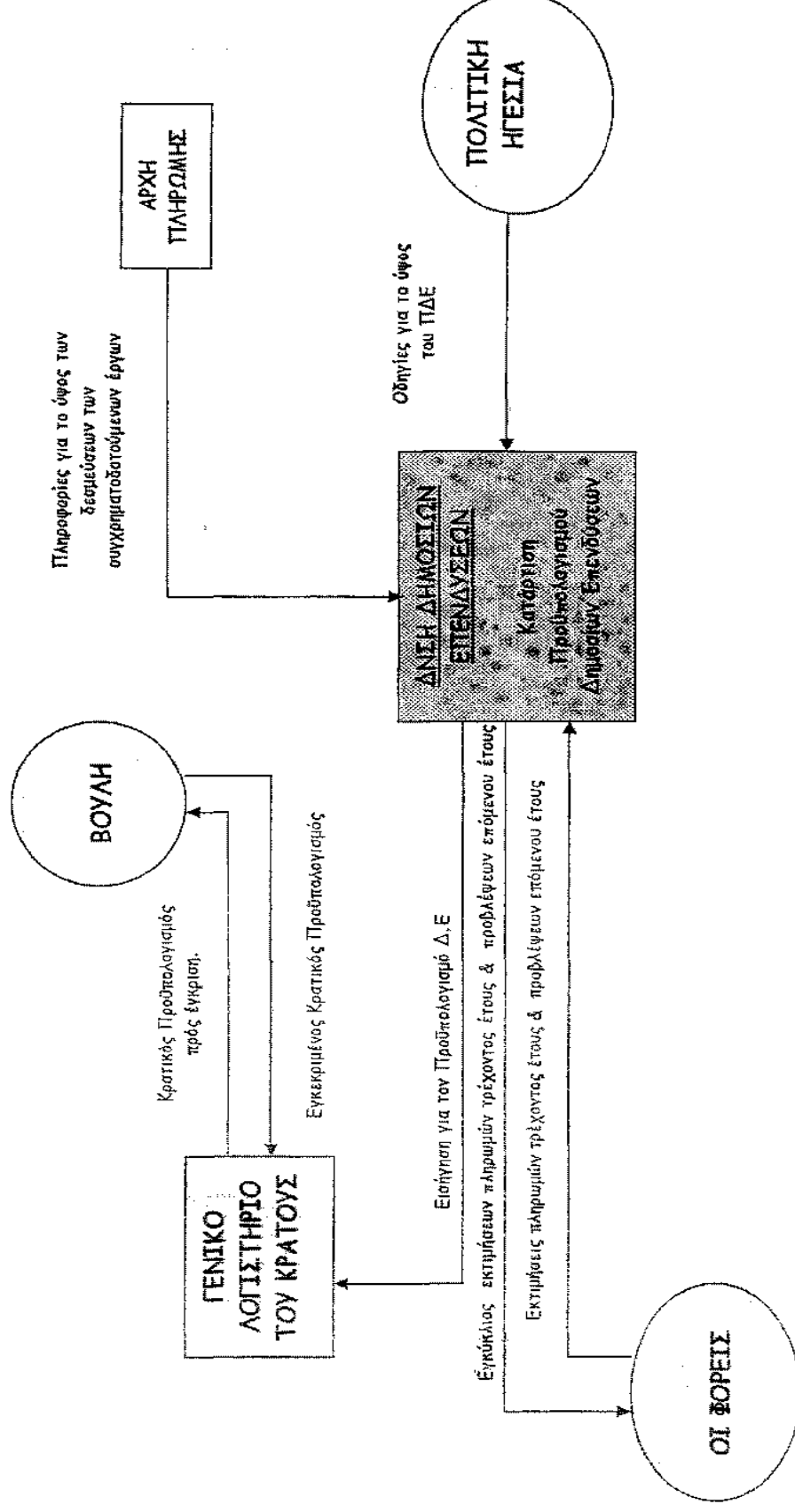
Γ. ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

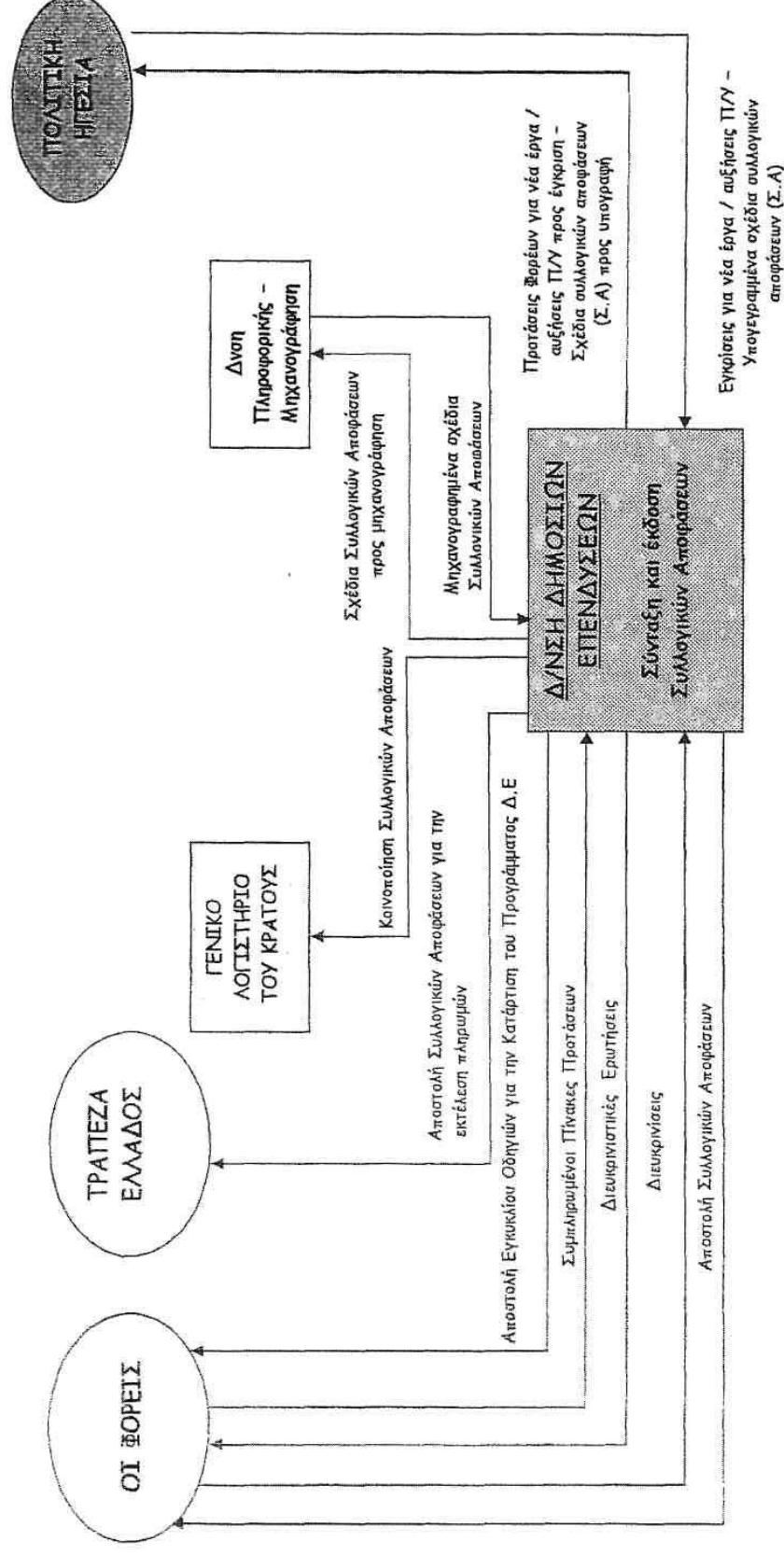
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΔΑΠΑΝΩΝ → ΥΠΗΡ.ΕΝΤΕΛ. ΕΞΟΔΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ → ΕΛΕΓΧΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ → ΕΚΔΟΣΗ ΣΥΜΨΗΦΙΣΤΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΤΑΛΜΑΤΩΝ →

→ Γ.Λ.Κ. (Υπόλογοι ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΩΝ)

Σύνοψη Ροής Π.Δ.Ε. (1)

* Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και για την Τροποποίηση Συλλογικών Αποφάσεων.

Σύνοψη Π.Δ.Ε.

- Η έκδοση απόφασης έργων στο Π.Δ.Ε. είναι η πρώτη ενέργεια για την έναρξη εκτέλεσης του Προγράμματος, με επόμενη την ομαδοποίηση των έργων και την ένταξή τους στις Σ.Α. (ΣΑΕ για τα έργα & ΣΑΜ για τις μελέτες).
- Μετά την έγκριση των Σ.Α. επιλέγεται ο φορέας υλοποίησης του έργου και το έργο εντάσσεται στις Σ.Α. Π.χ. υπουργεία, Ν.Α, ΝΠΔΔ, ΔΕΚΟ, ΟΤΑ.
- Οι Διαχειριστικές Αρχές και οι Επιτροπές Παρακολούθησης παρακολουθούν την πραγματοποίηση των έργων, ενώ αρμόδια για τον απολογισμό των προγραμμάτων είναι τα ίδια τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες. Τελικός αποδέκτης του απολογισμού αυτού είναι το Υπουργείο Οικονομικών που έχει τη συνολική ευθύνη παρακολούθησης του Προγράμματος.

ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΙΝ.ΕΠ.)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (Π.ΙΝ.ΕΠ.)

Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα

Π.Δ.Ε. & Συγχρηματοδοτούμενα

Στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
εντάσσονται και δράσεις που δεν
χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς και όχι
μόνο από εθνικούς πόρους.

Ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων
χωρίζεται σε δύο σκέλη :

- ✓ Έργα Χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους
- ✓ Έργα Συγχρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους και πόρους του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Διαχρονική Εξέλιξη ΠΔΕ (2000 – 2010)

(σε εκατ. ευρώ)

Πίνακας 3.22 Διαχρονική εξέλιξη ΠΔΕ (2000-2010) (σε εκατ. ευρώ)					
Έτη	ΠΔΕ			Μεταβολή % σε σχέση με προηγούμενο έτος	Ως % του ΑΕΠ
	Λοιποί εθνικοί πόροι	Συγχρηματοδοτούμενο	Σύνολο		
2000	2.109	5.312	7.421	-	5,4
2001	2.590	5.252	7.842	5,7	5,3
2002	3.131	3.883	7.014	-10,6	4,5
2003	3.974	4.461	8.435	20,2	4,9
2004	4.639	4.883	9.522	12,8	5,1
2005	2.569	4.955	7.524	-21,0	3,9
2006	2.673	5.511	8.184	8,8	3,9
2007	2.763	6.046	8.809	7,6	3,9
2008	2.559	7.065	9.624	9,2	4,0
2009	2.800	6.700	9.500	-1,3	3,9
2010	3.350	6.950	10.300	8,4	4,2

Πηγή: ΠΔΕ, ΓΔΟΠ

Πόροι & Συγχρηματοδοτούμενα (1)

- Με τον όρο συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα αναφερόμαστε σε πόρους που παρέχονται, πρόσθετα με τους εθνικούς, από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Οι πόροι αυτοί προέρχονται κυρίως από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες και το Ταμείο Συνοχής. Ως εθνική συμμετοχή από την άλλη μεριά νοείται το μέρος της δαπάνης ενός προγράμματος που βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και εξασφαλίζεται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων

Πόροι & Συγχρηματοδοτούμενα (2)

Η χρηματοδότηση γίνεται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με τον ίδιο τρόπο που γίνεται και η χρηματοδότηση του ΠΔΕ που αφορά σε εθνικούς πόρους.

ΕΘΝΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ

Διαχείριση – Παρακολούθηση – Έλεγχος

Υπουργείο Οικονομικών

**Πληρωμές : Υπόλογος
Έλεγχος : Υ.Α.Ε. & Ε.Σ.**

N. 2860/2000

&

N.3614/2007

Ίδιοι Πόροι

Οι Ίδιοι Πόροι χρησιμεύουν για τη χρηματοδότηση όλων αδιακρίτως των δαπανών του Προϋπολογισμού των Κοινοτήτων, εισπράττονται από τα κράτη-μέλη, σύμφωνα με τις εθνικές τους νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις και τίθενται στη διάθεση της Επιτροπής.

Οι *ίδιοι πόροι* βεβαιώνονται από τα κράτη-μέλη σύμφωνα με τις δικές τους διατάξεις (νόμους, κανονισμούς ή διοικητικές πράξεις) και διατίθενται στην Επιτροπή.

Γενικός Προϋπολογισμός της ΕΕ, 2000

ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ
ΦΠΑ	Γεωργία και αλιεία 45,0%
4ος Πόρος επί του ΑΕΠ	Διαρθρωτικές ενέργειες 37,0%
Δασμοί	Αναπτυξιακή συνεργασία 6,6%
Γεωργικές εισφορές	Έρευνα, ενέργεια, βιομηχανία και μεταφορές 6,1%
	Δαπάνες λειτουργίας 4,8%
Διάφορα	Διάφορα 0,5%
	83,5 δισ. ECU (1 ECU = 325 Δρχ.) (πιστώσεις για πληρωμές) *

Διαρθρωτικά Ταμεία

- Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για χρηματοδοτήσεις έργων υποδομής, μέσω παραγωγικών επενδύσεων
- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) για την κατάρτιση του παραγωγικά ενεργού πληθυσμού της χώρας,
 - το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΠΕ) το οποίο χρηματοδοτεί δράσεις αγροτικής ανάπτυξης
 - το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) για τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του τομέα της αλιείας.
- το Ταμείο Συνοχής, ειδικό ταμείο, με στόχο τη χρηματοδότηση έργων για το περιβάλλον και τη βελτίωση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και υποδομών.

Στόχοι Κ. Π. Σ. (1)

- ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων & προώθηση της απασχόλησης
 - ανάπτυξη συστήματος μεταφορών
 - βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη
 - την αγροτική ανάπτυξη και αλιεία
 - βελτίωση της ποιότητας ζωής με παρεμβάσεις που αφορούν στο περιβάλλον και τη φυσική κληρονομιά, στον πολιτισμό και στον τομέα της υγείας και της πρόνοιας

Στόχοι Κ. Π. Σ. (2)

→ την κοινωνία της πληροφορίας με παρεμβάσεις που αφορούν στους τομείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της δημόσιας διοίκησης, της υγείας και πρόνοιας, του περιβάλλοντος, της απασχόλησης, της ψηφιακής οικονομίας και των επικοινωνιών

→ την Περιφερειακή ανάπτυξη, με στόχο τη μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους και την αύξηση της απασχόλησης στην περιφέρεια.

Όργανα Υλοποίησης Κ.Π.Σ.

- ➡ Διαχειριστική Αρχή του ΚΠΣ
- ➡ Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- ➡ Επιτροπή Παρακολούθησης του ΚΠΣ
- ➡ Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- ➡ Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής
- ➡ Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ)
- ➡ ΜΟΔ : Υποστήριξη της Δημόσιας Διοίκησης στην εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΚΠΣ

Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς

- Σύμφωνα με τη νέα στρατηγική προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ΕΣΠΑ :

«...εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με τις κοινωνικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινωνικών προτεραιοτήτων αφενός και του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων αφετέρου».

Επιχειρησιακά Προγράμματα ΕΣΠΑ

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) διαρθρώνεται σε επιμέρους Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π) έτσι ώστε να υλοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο οι στρατηγικοί στόχοι και επιλογές της χώρας.

- ✓ Εννέα (9) τομεακά Ε.Π.
- ✓ Πέντε (5) περιφερειακά Ε.Π.
- ✓ Δώδεκα (12) προγράμματα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

- ε.π. περιβάλλον - αειφόρος ανάπτυξη
- ε.π. ενίσχυση της προσπελασιμότητας
- ε.π. ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα
 - ε.π. ψηφιακή σύγκλιση
- ε.π. ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
- ε.π. εκπαίδευση και διά βίου μάθηση
 - ε.π. διοικητική μεταρρύθμιση
- ε.π. τεχνική υποστήριξη εφαρμογής
- ε.π. εθνικό αποθεματικό απρόβλεπτων

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

- ε.π. Μακεδονίας -Θράκης
- ε.π. Δυτικής Ελλάδας - Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων
- ε.π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
- ε.π. Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου
 - ε.π. Αττικής

Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου είναι ένα σύνολο διοικητικών αρχών που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, διαρθρωμένων με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, οι οποίες αναπτύσσουν επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων :

οικονομία, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα

Αρχή Πιστοποίησης

Λειτουργεί η εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής για τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ. Στο πλαίσιο αυτό:

- Καταρτίζει και υποβάλλει στην Επιτροπή τις αιτήσεις πληρωμών και τις δηλώσεις δαπανών (άρθρο 78 Καν.)
- Είναι αποδέκτης των εγκρίσεων πληρωμών των διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής που αφορούν σε αυτές,
- Τηρεί μητρώο των ποσών που μπορούν να ανακτηθούν και των ποσών που αποσύρονται μετά από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνεισφοράς για μια πράξη και αποστέλλει στην Επιτροπή τη σχετική δήλωση (άρθρο 20 Εφ. Καν.)
- Υποβάλλει στην Επιτροπή, τις προβλέψεις και εκτιμήσεις (άρ.76)

Έλεγχος Δαπανών

Η ΕΔΕΛ έχει την ευθύνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Επίσης έχει την ευθύνη της σύνταξης και της διατύπωσης γνώμης που αναφέρονται στο άρθρο 71, παρ.2 του Κανονισμού και διασφαλίζει ότι το έργο του ελέγχου ασκείται λαμβάνοντας υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου

Πολιτική Αγροτικής Ανάπτυξης

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 για την Ελλάδα εστιάζεται σε τρεις βασικούς άξονες:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας
- Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας

Δημοσιότητα & Πληροφόρηση

Βασικοί στόχοι των δράσεων δημοσιότητας
και πληροφόρησης :

- Η ανάδειξη του ρόλου της Κοινότητας και η προβολή της προστιθέμενης αξίας της κοινωνικής συμμετοχής στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα
- Η διασφάλιση της διαφάνειας όσον αφορά στην πρόσβαση στη χρηματοδότηση των ταμείων

Νέοι Κανονισμοί Διαρθρωτικών Ταμείων

Οι νέοι κανονισμοί των Διαρθρωτικών Ταμείων διαμορφώνουν ένα νέο πλαίσιο εταιρικής σχέσης. Στο πλαίσιο αυτό παρατηρείται:

- ✓ Αποστασιοποίηση της Ε.Ε. (σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στο Β' ΚΠΣ) από τις διαδικασίες προγραμματισμού και επιλογής έργων.
- ✓ Ενίσχυση του ελεγκτικού ρόλου της Ε.Ε. και δυνατότητα επιβολής αυστηρών ποινών.
- ✓ Μεταφορά της ευθύνης στο Κράτος-Μέλος και υποχρέωση του να τηρεί συγκεκριμένες διακριτές διαχειριστικές και ελεγκτικές διαδικασίες με θεσμοθετημένες ευθύνες των αρμοδίων αρχών.
- ✓ Υπαρκτός κίνδυνος οριστικής πλέον απώλειας πόρων σε περίπτωση καθυστερήσεων στη χρήση των πόρων.

Έλεγχος Δαπανών - 3 φάσεις αξιολόγησης

- Η εκ των προτέρων αξιολόγηση: Συντάσσεται στη φάση του Προγραμματισμού και αποτελεί ευθύνη των αρχών που είναι αρμόδιες για την προπαρασκευή των σχεδίων στα Κράτη - Μέλη.
- Η ενδιάμεση αξιολόγηση: Αποτελεί ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής, γίνεται από ανεξάρτητο αξιολογητή, υποβάλλεται στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος το αργότερο μέχρι 31 Δεκεμβρίου και χρησιμεύει για την ενδιάμεση αναθεώρηση του Προγράμματος.
- Η εκ των υστέρων αξιολόγηση: Αποτελεί ευθύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με το Κράτος - Μέλος και τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος.

ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΙΝ.ΕΠ.)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (Π.ΙΝ.ΕΠ.)

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ – ΥΠΟΛΟΓΟΙ

Αλεξάνδρα Α. Δρόσου

Αθήνα, 2010

Στόχοι Εισήγησης

- Ο σκοπός της θεματικής ενότητας είναι η παρουσίαση του ελεγκτικού πλαισίου των δημοσίων δαπανών όπως είναι νομοθετημένο γύρω από το Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο της Χώρας.
 - Επίσης η ανάλυση του προληπτικού και κατασταλτικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο και η ανάλυση των εννοιών του υπολόγου, του αστικού υπευθύνου, του συνευθυνόμενου και της απώλειας.
- Τέλος, παρουσιάζεται η διαδικασία του καταλογισμού και τα ένδικο μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Δημόσιο Λογιστικό & Λειτουργίες Κράτους

3 μέρη

- (α) Νομοθετικό : περιλαμβάνονται όλοι οι κανόνες που ορίζουν τον τρόπο συμμετοχής της νομοθετικής εξουσίας στη διαχείριση του δημοσίου πλούτου, (διατάξεις π/σμού, απολογισμού & ισολογισμού του Κράτους)
- β) Διοικητικό : περιλαμβάνονται όλοι οι κανόνες που ρυθμίζουν την εκτέλεση του π/σμού από τα αρμόδια όργανα, δηλαδή τα όργανα της εκτελεστικής εξουσίας
- γ) Δικαστικό : περιλαμβάνονται όλοι οι κανόνες σύμφωνα με τους οποίους ασκείται ο έλεγχος επί της εκτέλεσεως του π/σμού από την αρμόδια αρχή, οργανωμένη δικαστικά, δηλαδή από το **Ελεγκτικό Συνέδριο**.

Δημόσιο Λογιστικό & Δημοσιονομικός Έλεγχος

Το Δημόσιο Λογιστικό ως σύνολο νομοθετημάτων αποτελεί το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο ρυθμίζει και το σύνολο των θεσμικών ζητημάτων του Δημοσιονομικού Ελέγχου όπως: τα όργανα, το περιεχόμενο, τον τρόπο άσκησης και έκτασης του ελέγχου καθώς επίσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Είδη Δημοσιονομικού Ελέγχου

- Διοικητικός, Δικαστικός, Κοινοβουλευτικός (ως προς το φορέα που τον ασκεί)
- Εσωτερικός, Εξωτερικός (έλεγχος από τα όργανα του διατάκτη π.χ. ΥΔΕ, ή από όργανα εκτός ελεγχόμενης υπηρεσίας)
- Προληπτικός, Κατασταλτικός (πριν ή μετά την εκταμίευση της δαπάνης)
- Τακτικός, Έκτακτος (σε επαναλαμβανόμενα χρονικά σημεία ή περιστασιακά)
- Εξ αποστάσεως, Επιτόπιος (στην έδρα του ελεγκτή ή του ελεγχόμενου)
 - Ουσιαστικός, Τυπικός
- Γενικός, Δειγματοληπτικός (στο σύνολο ή στο δείγμα)
 - Παρεμπίπτων (τυπικός έλεγχος νομιμότητας)

Στάδια πραγματοποίησης δαπάνης

- ✓ Ανάληψη δαπάνης
- ✓ Εκκαθάριση δαπάνης
- ✓ Εντολή πληρωμής δαπάνης
- ✓ Πληρωμή δαπάνης

Μεταξύ του σταδίου της εντολής πληρωμής της δαπάνης και της πληρωμής της δαπάνης μεσολαβεί ο εξωτερικός έλεγχος τους κράτους δηλαδή ο **Προληπτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο.**

Όργανα Ελέγχου των δαπανών

Όργανα ελέγχου των δαπανών είναι:

- Οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου
(Υ.Δ.Ε.)
 - Η Οικονομική Επιθεώρηση
 - Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου διακρίνονται σε :

- ελεγκτικές (περιπτώσεις α, β, γ),
 - γνωμοδοτικές (περιπτώσεις δ και ε) και
 - δικαιοδοτικές (περιπτώσεις στ και ζ)
-
- αρμοδιότητες που απορρέουν από την τρέχουσα νομοθεσία και οι οποίες δεν έχουν άμεση συνταγματική κατοχύρωση.

Πρόληπτικός Έλεγχος του Ε.Σ.

Ο Πρόληπτικός Έλεγχος που διενεργείται από το Ελεγκτικό

Συνέδριο έχει ως αντικείμενο:

α) Τις δημόσιες συμβάσεις μεγάλης οικονομικής αξίας πριν από το στάδιο της αναγνώρισης της δαπάνης δηλαδή πριν την υπογραφή της σύμβασης και

β) όλες τις δαπάνες του Δημοσίου που εντέλλονται με Χρηματικά Εντάλματα καθώς και τις δαπάνες των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α. που υπήχθησαν στον πρόληπτικό έλεγχο με ειδική διάταξη νόμου, μετά την αναγνώριση και την εκκαθάριση της δαπάνης.

Υποκείμενα δε έλεγχου είναι οι κύριοι και οι δευτερεύοντες διατάκτες.

Άσκηση Προληπτικού Ελέγχου

Εάν κατά τη διενέργεια του ελέγχου διαπιστωθεί ότι για κάποια δαπάνη δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου, ότι δηλαδή δεν υπάρχει πίστωση και δεν έχουν τηρηθεί οι διατάξεις του κώδικα «περί δημοσίου λογιστικού» και κάθε άλλου νόμου ή διατάγματος ή κανονιστικής απόφασης, το Ελεγκτικό Συνέδριο αρνείται τη θεώρηση του Χρηματικού Εντάλματος και με πράξη του επιστρέφει αυτό στην αρχή που το εξέδωσε συνοδευόμενο με αντίγραφο της πράξης αυτής.

Αν ο διατάκτης της δαπάνης αποδεχθεί τις παρατηρήσεις (τον λόγο δηλαδή της μη θεώρησης του Χρηματικού Εντάλματος) του Επιτρόπου, ακυρώνει το Χρηματικό Ένταλμα και έτσι ματαιώνεται η διενέργεια της δαπάνης.

Προληπτικός Έλεγχος - Πράξεις Επιτρόπων

Κατά τη διαδικασία ασκήσεως του Προληπτικού Ελέγχου των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο εκδίδονται οι εξής τίτλοι:

- **Πράξεις επιστροφής του Επιτρόπου.** Οι πράξεις των Επιτρόπων του Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέχουν: **α)** Το ονοματεπώνυμο του εκδίδοντος αυτής Επιτρόπου, **β)** Σύντομη έκθεση της υποθέσεως, **γ)** Αιτιολογικό, **δ)** Διατακτικό, **ε)** Τη χρονολογία και τον τόπο εκδόσεως της πράξης.
- **Πράξη θεώρησης των τίτλων πληρωμής.** Αυτή περιέχει: **α)** Το ονοματεπώνυμο του Επιτρόπου και την υπογραφή του, **β)** Τον τόπο και τη χρονολογία θεωρήσεως αυτού.

Οι πράξεις και τα πρακτικά των Τμημάτων του Ελεγκτικού

Συνεδρίου εκδίδονται σε διάσκεψη και περιέχουν:

- Το ονοματεπώνυμο των δικαστών που έλαβαν μέρος στην έκδοση των πράξεων
- Σύντομη έκθεση της υποθέσεως και το περιεχόμενο των απόψεων επιτρόπου–φορέα–διατάκτη
- Την ανάπτυξη της νομοθεσίας – νομολογίας (μείζονα σκέψη).
- Την ανάπτυξη της τυχόν μειοψηφίας.
- Την υπαγωγή της υπόθεσης και σύνδεσής της με τη μείζονα σκέψη.
- Το διατακτικό.
- Τις υπογραφές του Προέδρου, Εισηγητού και του Γραμματέα.

Κατασταλτικός Έλεγχος του Ε.Σ.

- Στον προληπτικό έλεγχο και ως εκ τούτου και στον κατασταλτικό έλεγχο, ο νομοθέτης μπορεί να υπαγάγει και όσα άλλα νομικά πρόσωπα δεν έχουν ακόμα υπαχθεί σε έλεγχο, διευρύνοντας έτσι το υποκείμενο του ελέγχου.
- Συμπεριλαμβάνει έτσι στον έλεγχό του και Ν.Π.Ι.Δ., σωματεία, ιδρύματα, κ.α. διασφαλίζοντας τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών τους, δεδομένου ότι διαχειρίζονται δημόσια περιουσία, με την προϋπόθεση βέβαια αυτά να υπαχθούν με ειδική διάταξη νόμου (σχετική απόφαση του ΙV τμήματος 1350/2001).
- Στην ίδια ως άνω διάταξη στον κατασταλτικό έλεγχο υπάγονται οι λογαριασμοί των δημοσίων υπολόγων.

Άσκηση Κατασταλτικού Ελέγχου του Ε.Σ.

- Ο κατασταλτικός έλεγχος των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων και των απολογισμών των ΟΤΑ και των λοιπών Ν.Π.Δ.Δ. αφορά στη νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων που δεν έχουν ελεγχθεί προληπτικά. Αν οι πράξεις των λογαριασμών των δημοσίων υπολόγων ελέγχθηκαν προληπτικά, ο έλεγχος περιορίζεται στη νόμιμη εξόφληση των τίτλων πληρωμής, καθώς επίσης και στη νόμιμη απόδοση των υπέρ τρίτων κρατήσεων.
- Κατά τη διενέργεια των ελέγχων αυτών, τα αρμόδια όργανα μπορούν να ζητούν από τις υπηρεσίες, τους υπολόγους καθώς και από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο κάθε αναγκαία πληροφορία ή στοιχείο και να προβαίνουν ακόμα και σε επιτόπια έρευνα.

Άσκηση Κατασταλτικού Ελέγχου του Ε.Σ.

- Εάν διαπιστωθεί οποιαδήποτε έλλειψη ή γεννηθεί οποιαδήποτε αμφιβολία, όπως έλλειψη λογιστικών εγγράφων ή λανθασμένη κατάταξη εσόδων- εξόδων ή παράλειψη εισπράξεως από το νόμο τελών ή προσαυξήσεων ή εκπρόθεσμης καταβολής, κτλ. τα αρμόδια όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου καλούν τους υπολόγους με φύλλο μεταβολών και ελλείψεων (Φ.Μ.Ε.) να προβούν στις απαραίτητες διορθώσεις ή να παρέχουν διευκρινίσεις ή σε αναπλήρωση τυχόν ελλείμματος εντός προθεσμίας 15 ημερών. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί αν ζητηθεί από τους υπολόγους για εύλογο χρονικό διάστημα.

Υπόλογοι - Διαχειριστές

- Υπόλογοι χαρακτηρίζεται όποιος ασκεί διαχείριση, δηλαδή εισπράττει, κατέχει και διαφυλάσσει δημόσιο χρήμα, υλικά, αξίες που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ.
- Επί πλέον, το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε με τη νομολογία του ότι και τα επιχορηγούμενα Ν.Π.Ι.Δ., κατά το ύψος της επιχορήγησης, εφόσον πραγματοποιούν δαπάνες για θεραπεία δημοσίου σκοπού, διαχειρίζονται δημόσιο χρήμα. Επομένως τα μέλη της Διοίκησης υπέχουν θέση υπολόγου για απόδοση λογαριασμού. (Σχ. Πράξη 2/1997 IV τμήματος).

Κύριοι & Δευτερεύοντες Υπόλογοι

- Οι υπόλογοι διακρίνονται (άρθρο 54 Ν. 2362/1995) και σε κυρίους ή δευτερεύοντες υπολόγους. Οι κύριοι υπόλογοι υποβάλλουν τους λογαριασμούς τους στο Ελεγκτικό Συνέδριο και ελέγχονται από αυτό. Οι δευτερεύοντες υποβάλλουν τους λογαριασμούς στους κύριους υπολόγους.
- Οι κύριοι υπόλογοι, μετά τη λήξη της διαχείρισής τους, οφείλουν μέσα σε χρονικό διάστημα 2 μηνών το αργότερο να αποδώσουν λογαριασμό στο Ελεγκτικό Συνέδριο,
- Οι κύριοι υπόλογοι απαλλάσσονται της ευθύνης από το Ελεγκτικό Συνέδριο με πράξη, ενώ οι δευτερεύοντες υπόλογοι απαλλάσσονται με την απαλλαγή των κυρίων υπολόγων.

DE FACTO – DE JURE ΥΠΟΛΟΓΟΣ

- **De jure** υπόλογοι είναι αυτοί που κατέχουν την διαχειριστική εξουσία νόμιμα, δηλαδή τους ανατέθηκε με νόμιμο τρόπο.
- **De facto** είναι αυτοί, οι οποίοι έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, διεξάγουν δημόσια διαχείριση.
 - Η ύπαρξη νόμιμου υπολόγου για την ίδια διαχείριση δεν αποκλείει και τη ύπαρξη ή συνύπαρξη de facto υπολόγου. Καθένας δε από τους λόγους ευθύνης είναι αυτοτελής και προσωπικός.

Λιμνίσιοι Υπόλογοι & Διατάκτες διακρίνονται βάσει του τυπικού κριτηρίου της διαχείρισης δημοσίου χρήματος. Ο Υπόλογος διαχειρίζεται δημόσιο χρήμα (είσπραξη, κατοχή, διαφύλαξη) και το διαθέτει για το σκοπό για τον οποίο εκδόθηκε το χρηματικό ένταλμα ή του δόθηκε το υλικό.

- Ο Διατάκτης εκδίδει την απόφαση ανάληψης υποχρέωσης για την εκτέλεση οποιασδήποτε δαπάνης του Δημοσίου με την οποία και εγκρίνεται η πραγματοποίηση αυτής, δεν διαχειρίζεται δημόσιο χρήμα, δεν είναι υπόλογος.
- άρθρο 55 του Ν. 2362/1995 ο ρόλος του διαχειριστή είναι ασυμβίβαστος με τα καθήκοντα του διατάκτη¹⁰⁶

Συνευθυνόμενος

- Την ίδια ευθύνη με τους υπολόγους έχουν και τα πρόσωπα τα οποία δεν θεωρούνται από το νόμο δημόσιοι υπόλογοι, πλην όμως αναμειγνύονται με οποιοδήποτε τρόπο στη διαχειριστική διαδικασία, π.χ. αν εκταμιεύει δημόσιο χρήμα.
- Ο συνευθυνόμενος έχει τις ίδιες ευθύνες και τις ίδιες υποχρεώσεις με τον υπόλογο και γι' αυτό και συγκαταλογίζεται με αυτόν. Όπου προβλέπεται από το νόμο, καταλογισμός συνευθυνόμενου σε ολόκληρο αστικό υπεύθυνου με τον υπόλογο, δεν σημαίνει ότι μεταβάλλεται το είδος της ευθύνης σε υπόλογο, αλλά σε παροχή εξουσίας στο αρμόδιο όργανο προς διοικητικό καταλογισμό και του συνευθυνόμενου.

Αστικώς Υπεύθυνοι

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 46 του Π.Δ. 774/1980 " Οργανισμός του Ελεγκτικού Συνεδρίου", πολιτικοί και στρατιωτικοί υπάλληλοι που υπηρετούν και ανήκουν στα σώματα ασφαλείας ευθύνονται έναντι του Δημοσίου προς επανόρθωση κάθε θετικής ζημίας, δηλαδή για κάθε μείωση της υφισταμένης κινητής ή ακίνητης περιουσίας του, που προκάλεσαν σε αυτό κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εφόσον η ζημιογόνος συμπεριφορά τους αποδίδεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια.

Η έννοια της απόλειας

Η απόλεια είναι αποτέλεσμα εξωγενών παραγόντων προς τη διαχείριση σε αντίθεση με το έλλειμμα, το ποίο δημιουργείται από λανθασμένες διαχειριστικές ενέργειες του υπολόγου

Πράξεις Κλιμακίων Ελεγκτικού Συνεδρίου

Το κλιμάκιο, έχοντας υπόψη την εισηγητική πράξη και το προσχέδιο πράξεως του Επιτρόπου, ο οποίος ευθύνεται για την εξέταση των λογαριασμών των υπολόγων, αποφαίνεται με πράξη του για την ορθότητα ή όχι των λογαριασμών και κηρύσσει ως ορθώς έχοντας ή καταλογίζει τον υπόλογο για το διαπιστωθέν έλλειμμα εκ της παραλείψεως εισπράξεων που προκύπτουν, ή βεβαιώνει σε πίστωση αυτού εάν υπάρχει πλεόνασμα.

Δικαστική δικαιοδοσία του Ε. Σ.

Η εκδίκαση των διαφορών που προκύπτουν από τον έλεγχο των λογαριασμών των υπολόγων, υπάγονται στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Ε. Σ. Τη δικαστική αυτή δικαιοδοσία, το Ε. Σ. την ασκεί με τα Τμήματά του και την Ολομέλεια. Ένδικο μέσα κατά πράξεως κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ή αποφάσεως άλλου αρμοδίου να καταλογίζει όργανα, είναι:

- ✓ Η αναθεώρηση
- ✓ Η έφεση
- ✓ Η τριτανακοπή
- ✓ Η αναίρεση

Σύνοψη

- Εμπλουτισμός γνώσεων ως προς τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
- Παρουσίαση με διεξοδικό τρόπο το σύνολο των κανόνων και των διαδικασιών που διέπουν το ελεγκτικό πλαίσιο των δημοσίων δαπανών, καθώς και τον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο αυτών.
- Διεξοδική ανάλυση των εννοιών του υπολόγου, του αστικής υπευθύνου, του συνευθυνόμενου και της απώλειας.
- Παρουσίαση διαδικασιών καταλογισμού και ενδίκων μέσων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Αλεξάνδρα Α. Δρόσου

Αθήνα, 2010

Στόχοι Εισήγησης

Η διεξοδικότερη ανάπτυξη των γνώσεων περί δημοσίου λογιστικού και ειδικότερα ο τρόπος με τον οποίο αναπτύσσεται και εφαρμόζεται το Δημόσιο Λογιστικό, το σύνολο δηλαδή των κανόνων που καθορίζουν τους τρόπους διαχείρισης του δημόσιου χρήματος. Έτσι, οι επιμορφωνόμενοι θα μπορέσουν να κατανοήσουν καλύτερα τα θέματα της παρακολούθησης του Προϋπολογισμού και των εσόδων και δαπανών του.

Ο Προϋπολογισμός είναι :

- Μέσο έκφρασης της δημοσιονομικής πολιτικής της κυβέρνησης
- Μέσο βραχυχρόνιου προγραμματισμού
- Μέσο υποκατάστασης του μηχανισμού των τιμών
- Μέσο ανακατανομής του εισοδήματος

Ο Προϋπολογισμός διακρίνεται σε :

- **ΤΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ:**

που περιλαμβάνει όλα τα τρέχοντα έσοδα & έξοδα.

- **ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ:**

που περιλαμβάνει όλα τα ειδικά έσοδα και δαπάνες που προορίζονται για αναπτυξιακούς σκοπούς.

Έσοδα – Έξοδα Τακτικού Π/σμού

Όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους εγγράφονται στον Προϋπολογισμό και ταξινομούνται κατ' είδος, ομάδες, υποκατηγορίες και κατηγορίες, ανάλογα με την αιτία και τη φύση τους.

Πίνακες επισυναπτόμενοι στον Προϋπολογισμό:

- ☐ των προβλεπόμενων εσόδων,
- ☐ των προβλεπόμενων εξόδων, χωριστά για κάθε φορέα,
- ☐ των προβλεπόμενων εξόδων κατά κωδικό αριθμό εξόδου, ανεξαρτήτως φορέα ή ειδικού φορέα,
- ☐ των προβλεπόμενων τελικών αποτελεσμάτων των εσόδων και εξόδων.

Ταξινόμηση ΕΞΟΔΩΝ κατά γενικές κατηγορίες

- ✓ **0000** Πληρωμές για υπηρεσίες
- ✓ **1000** Προμήθειες αγαθών και κεφαλαιακού εξοπλισμού
- ✓ **2000** Πληρωμές μεταβιβαστικές (επιχορηγήσεις-επιδότησεις)
- ✓ **3000** Πληρωμές που αντικρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα
- ✓ **4000** Δαπάνες ΝΑΤΟ που εκτελούνται με κονδύλια Κρατών - Μελών
- ✓ **5000** Δαπάνες σύνθετου περιεχομένου
- ✓ **6000** Πληρωμές για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης
- ✓ **7000** Απαλλοτριώσεις, αγορές, ανεγέρσεις
- ✓ **8000** Πληρωμές για έργα του Π.Δ.Ε.

Ταξινόμηση ΕΣΟΔΩΝ κατά γενικές κατηγορίες

- ✓ **0000** Άμεσοι φόροι
- ✓ **1000** Έμμεσοι φόροι
- ✓ **2000** Πρόσοδοι περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του Κράτους
- ✓ **3000** Λοιπά μη φορολογικά έσοδα
- ✓ **4000** Έσοδα από την Ε.Ε. και από κράτη-μέλη
- ✓ **5000** Πιστωτικά έσοδα
- ✓ **6000** Διάφορα ειδικά μη φορολογικά έσοδα
- ✓ **7000** Έσοδα από δημόσιες επενδύσεις
- ✓ **8000** Βοήθεια και λοιπές μεταβιβάσεις
- ✓ **9000** Πιστωτικά έσοδα Π.Δ.Ε.

Έννοια Εσόδων κατά τον Κ.Δ.Λ.

- **Δημόσια έσοδα** είναι τα χρηματικά ποσά, τα οποία περιέρχονται στο Κράτος κατ' επιταγή νόμου ή σε εκτέλεση συμβάσεως, διαθήκης, δικαστικής αποφάσεως ή από άλλη αιτία.
- **Έσοδα του Προϋπολογισμού** είναι τα ποσά που βεβαιώνονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, ανεξάρτητα από τη χρονική περίοδο από την οποία προέρχονται, όπως επίσης και τα έσοδα του προηγούμενου οικονομικού έτους, που δεν έχουν εισπραχθεί.
- **Έσοδα** που έχουν βεβαιωθεί και δεν έχουν εισπραχθεί μέχρι τη λήξη του οικονομικού έτους, διαγράφονται λογιστικά από το οικονομικό έτος στο οποίο έχουν βεβαιωθεί και επαναβεβαιώνονται ως έσοδα του επόμενου οικονομικού έτους.
- **Η βεβαίωση των εσόδων** πραγματοποιείται κατά τη στιγμή που διενεργείται η χρέωση του οφειλέτη, από τον οποίο εισπράττει το Δημόσιο, στο αντίστοιχο λογιστικό βιβλίο.

Διάκριση Εσόδων

Οι κύριες πηγές των Δημοσίων Εσόδων :

- Φορολογία
- Επιχειρηματική Δραστηριότητα Δημοσίου
- Εκμετάλλευση Περιουσίας Δημοσίου
- Εκποίηση Περιουσίας Δημοσίου
- Δανεισμός

Τακτικά & Έκτακτα Έσοδα

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ : επαναλαμβανόμενα έσοδα που ο Κρατικός Προϋπολογισμός θεωρεί ότι θα εισπραχθούν με βεβαιότητα, όπως π.χ. τα φορολογικά έσοδα, ή οι απευθείας απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ : συνήθως χρησιμοποιούνται για την κάλυψη έκτακτων αναγκών του Δημοσίου, όπως π.χ. η εκποίηση τίτλων του Δημοσίου, ομόλογα, μετοχές και άλλα, ή τα έσοδα που προκύπτουν εκτάκτως από την κατάργηση κάποιων λογαριασμών.

Πραγματοποίηση Εσόδων

- Προκειμένου να εισπραχθούν τα Δημόσια Έσοδα, θα πρέπει πρώτα να βεβαιωθούν και στη συνέχεια να διενεργηθεί η πραγματοποιήσή τους και η ένταξή τους στα Ταμεία του Κράτους. Σχετικός νόμιμος εκτελεστός τίτλος συντάσσεται από τη ΔΟΥ όπου βεβαιώνεται «ο οφειλέτης του Δημοσίου, το είδος της οφειλής και το εισπρακτέο κατά οφειλέτη ποσό».
- Τα δημόσια έσοδα πρέπει να προβλέπονται στον Κ.Π. και να εισπράττονται κατά το χρονικό διάστημα εκτέλεσής του, να είναι θεσμοθετημένα νόμιμα, να έχει εκδοθεί σχετικός νόμιμος εκτελεστός τίτλος κατά τη βεβαίωσή τους και η Δ.Ο.Υ. να έχει εκδώσει το σχετικό νόμιμο αποδεικτικό είσπραξης.

Έξοδα Προϋπολογισμού

□ **Έξοδα Π/σμού** είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο Π/σμός, ανεξάρτητα από το χρόνο που έχει δημιουργηθεί η υποχρέωση για πληρωμή. Η πληρωμή των εξόδων πραγματοποιείται με την εξόφληση του οικείου τίτλου.

□ Τα **έξοδα Π/σμού** εντέλλονται σε βάρος των κατά φορά πιστώσεων και μέσα στα όρια των πληρωμών και ποσοστών διαθέσεως που ορίζονται κάθε φορά.

□ **«Οικείος Τίτλος»** : **α) Τίτλος πληρωμής** είναι το χρηματικό ένταλμα ή άλλο παραστατικό στοιχείο που εκδίδεται από την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου

β) Χρηματικό ένταλμα είναι η έγγραφη εντολή για την πληρωμή εξόδων του Δημοσίου.

γ) Τακτικό χρηματικό ένταλμα είναι το χρηματικό ένταλμα που εκδίδεται στο όνομα του δικαιούχου για την πληρωμή εκκαθαρισμένων απαιτήσεων κατά του Δημοσίου.

Πιστώσεις Προϋπολογισμού

Πίστωση είναι το ποσό που αναγράφεται στον Προϋπολογισμό για την πληρωμή συγκεκριμένης δαπάνης και προσδιορίζεται από τον οικείο κωδικό αριθμό και κατονομασία, όπως αυτή περιγράφεται στον εκάστοτε ψηφιζόμενο προϋπολογισμό.

Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ της πίστωσης για την εκπλήρωση των λειτουργικών δραστηριοτήτων ή σκοπών του Δημοσίου είναι **ΔΑΠΑΝΗ**.

Ειδικότητα των ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ : Οι πιστώσεις του Π/σμού χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την αντιμετώπιση των δαπανών του ειδικού φορέα για τον οποίο έχουν προβλεφθεί και προσδιορίζονται από τον οικείο κωδικό αριθμό.

Επιπλέον και οι δαπάνες προσδιορίζονται με ακρίβεια αφού κατονομάζονται συγκεκριμένα από τον οικείο κωδικό αριθμό εξόδων, ενώ όλοι οι φορείς και οι ειδικοί φορείς περιλαμβάνονται στον ισχύοντα κάθε φορά Κώδικα Κατάταξης Εσόδων και Εξόδων του Προϋπολογισμού.

Διάκριση Πιστώσεων

- **Τακτικές πιστώσεις:** Είναι αυτές που γράφονται για την αντιμετώπιση τακτικών δαπανών, δηλαδή προβλέψιμων ή τρεχουσών κρατικών αναγκών.
- **Αναπληρωματικές πιστώσεις:** Είναι αυτές που χορηγούνται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού για τη συμπλήρωση ανεπαρκούς τακτικής πίστωσης, και αναφέρονται στη διαδικασία τροποποίησης του Κρατικού Προϋπολογισμού.
- **Έκτακτες πιστώσεις:** Είναι αυτές που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών του Κράτους που δεν είχαν προβλεφθεί στον εκτελούμενο Προϋπολογισμό.
- **Αποθεματικό:** ειδική πίστωση που προβλέπεται στον π/σμό του Υπουργείου Οικονομικών και χρησιμοποιείται αποκλειστικά για καταστάσει έκτακτης ανάγκης

Διάθεση Δημόσιου Χρήματος

Ο τρόπος με τον οποίο διατίθεται το δημόσιο χρήμα είναι μια ιδιαίτερος σοβαρή διαδικασία. Το Σύνταγμα προβλέπει τρεις συνιστώσες κατά τη διαδικασία αυτή :

- ✓ Νομοθετική
- ✓ Εκτελεστική
- ✓ Ελεγκτική

Κατά τη διαδικασία αυτή ο Υπουργός Οικονομικών έχει δύο εργαλεία :

- ✓ Τον ορισμό των ποσοστών διάθεσης των πιστώσεων.
- ✓ τον ορισμό του ορίου πληρωμών.

Ποσοστά Διάθεσης & Όρια Πληρωμών

- Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε φορά και για ορισμένη χρονική περίοδο το ποσοστό των πιστώσεων του Π/σμού που επιτρέπεται να διατεθούν από τους Διατάκτες, κατά κατηγορίες ή ομάδες δαπανών, χωρίς να αποκλείεται και η εξ' ολοκλήρου διάθεση ορισμένων από αυτές.
- Με όμοια απόφαση επιτρέπεται να ορίζονται όρια πληρωμών, εφόσον το επιβάλλουν οι δημοσιονομικές συνθήκες ή λόγοι σχετικοί με την οικονομική και νομισματική πολιτική.

«Διατάκτης»

□ Με τον όρο «Διατάκτης» εννοείται κάθε εξουσιοδοτημένο αρμόδιο όργανο, το οποίο αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων του προϋπολογισμού του φορέα του και προσδιορίζει τις απαιτήσεις κατά του Δημοσίου.

□ Υπάρχουν «Κύριοι» και «Δευτερεύοντες Διατάκτες». Ο κύριος Διατάκτης αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων που είναι στη διάθεσή του απευθείας από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ενώ ο δευτερεύων διατάκτης αναλαμβάνει πιστώσεις που του παραχωρούν οι κύριοι διατάκτες.

Υλοποίηση Εξόδων

Στάδια υλοποίησης δαπάνης Π/σμού

- ❑ Ανάληψη υποχρεώσεως από τον αρμόδιο φορέα
- ❑ Εκκαθάριση δαπάνης από την αρμόδια Υ.Δ.Ε.
του φορέα
- ❑ Εντολή πληρωμής της δαπάνης από την αρμόδια
Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου του φορέα
- ❑ Πληρωμή της δαπάνης από την αρμόδια Δ.Ο.Υ

Ανάλυση υποχρέωσης

Η ανάλυση υποχρέωσης προϋποθέτει την έκδοση σχετικής απόφασης με τα εξής χαρακτηριστικά :

- ✓ Το είδος και την αιτία της δαπάνης
- ✓ Τον Κωδικό Αριθμό Εξόδου σε βάρος του οποίου θα αναληφθεί η σχετική υποχρέωση.
 - ✓ Το ύψος της υποχρέωσης
 - ✓ Το έτος στο οποίο αναφέρεται
- ✓ Τις σχετικές διατάξεις που επιτρέπουν την ανάλυση της σχετικής υποχρέωσης.

Εκκαθάριση & Εντολή Πληρωμής ⁽¹⁾

Νομιμότητα και Κανονικότητα των δημοσίων δαπανών.

Νόμιμη είναι μία δαπάνη όταν υπάρχει νόμος που να δικαιολογεί την πραγματοποίησή της, όταν υπάρχει διαθέσιμη πίστωση στον προϋπολογισμό και όταν το ύψος της είναι μέσα στα όρια των πιστώσεων προς διάθεση.

Κανονική είναι η δαπάνη που αναλήφθηκε νόμιμα και σύμφωνα με τα οριζόμενα δικαιολογητικά στοιχεία.

Εκκαθάριση & Εντολή Πληρωμής (2)

- ☐ Η εκκαθάριση της δαπάνης γίνεται με έγγραφο της Υ.Δ.Ε. στο οποίο βεβαιώνει ότι είναι νόμιμη και κανονική
- ☐ Η εντολή Πληρωμής γίνεται με Χρηματικό Ένταλμα Πληρωμής (ΧΕΠ) προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. προκειμένου αυτή να εξοφλήσει τη δαπάνη.
- ☐ Τα Χρηματικά Εντάλματα Πληρωμής εκδίδονται σε τρία αντίτυπα, εκ των οποίων το ένα μένει στην Υ.Δ.Ε., το πρωτότυπο πηγαίνει στη Δ.Ο.Υ. προκειμένου να διενεργηθεί η πληρωμή της δαπάνης και το τρίτο πηγαίνει στον Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου προκειμένου να διενεργήσει τον προληπτικό και κατασταλτικό δημοσιονομικό έλεγχο.

Εξόφληση δαπανών

Χρηματικά Εντάλματα Πληρωμής

- Τακτικά Χρηματικά Εντάλματα
- Χρηματικά Εντάλματα Προπληρωμής
- Προσωρινά Χρηματικά Εντάλματα

Πάγιες Προκαταβολές

➡ Η δημιουργία Πάγιων Προκαταβολών αφορά στην ανάγκη πληρωμής υποχρεώσεων του Κράτους που πρέπει να διενεργηθούν με άμεσο τρόπο και χωρίς καμία καθυστέρηση.

➡ Οι Υπόλογοι – Διαχειριστές των πάγιων προκαταβολών εγγράφουν τις πράξεις διαχείρισής τους, εισπράξεις και πληρωμές, σε ειδικά βιβλία ημερολογίου κατά απόλυτη χρονολογική σειρά και αμέσως μόλις συμβούν. Οι πληρωμές γίνονται συνήθως με επιταγές σε βάρος της πάγιας προκαταβολής.

➡ Στο τέλος κάθε τριμήνου οι Υπόλογοι – Διαχειριστές υποβάλλουν τριμηνιαίο Ισοζύγιο για κάθε προηγούμενο τρίμηνο στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Υποχρεώσεις Διαχειριστών Πάγιων Προκαταβολών (1)

Οι Διαχειριστές των Πάγιων Προκαταβολών υποχρεούνται να:

- ☐ καταθέτουν τα διαθέσιμα κεφάλαια της πάγιας προκαταβολής σε τράπεζα ή πιστωτικό ίδρυμα ή ελλείψει αυτών σε ΔΟΥ.
- ☐ τηρούν βιβλίο ημερολογίου ταμείου και αποδεικτικών εισπράξεως, θεωρημένα και αριθμημένα από τα αρμόδια όργανα των υπηρεσιών, που έχουν χορηγηθεί οι προκαταβολές, στο οποίο καταχωρούνται όλες οι πραγματοποιούμενες από αυτούς εισπράξεις και πληρωμές κατά χρονολογική σειρά.

Υποχρεώσεις Διαχειριστών Πάγιων Προκαταβολών (2)

- ❑ διενεργούν τις αναγκαίες πληρωμές με επιταγές που εκδίδονται στο όνομα των δικαιούχων. Παρέκκλιση του κανόνα αυτού μπορεί να θεσπισθεί με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού.
- ❑ υποβάλλουν στο τέλος κάθε τριμήνου στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ισοζύγιο της πάγιας προκαταβολής για το τρίμηνο αυτό. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζεται ο τύπος του ισοζυγίου και τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει αυτό.

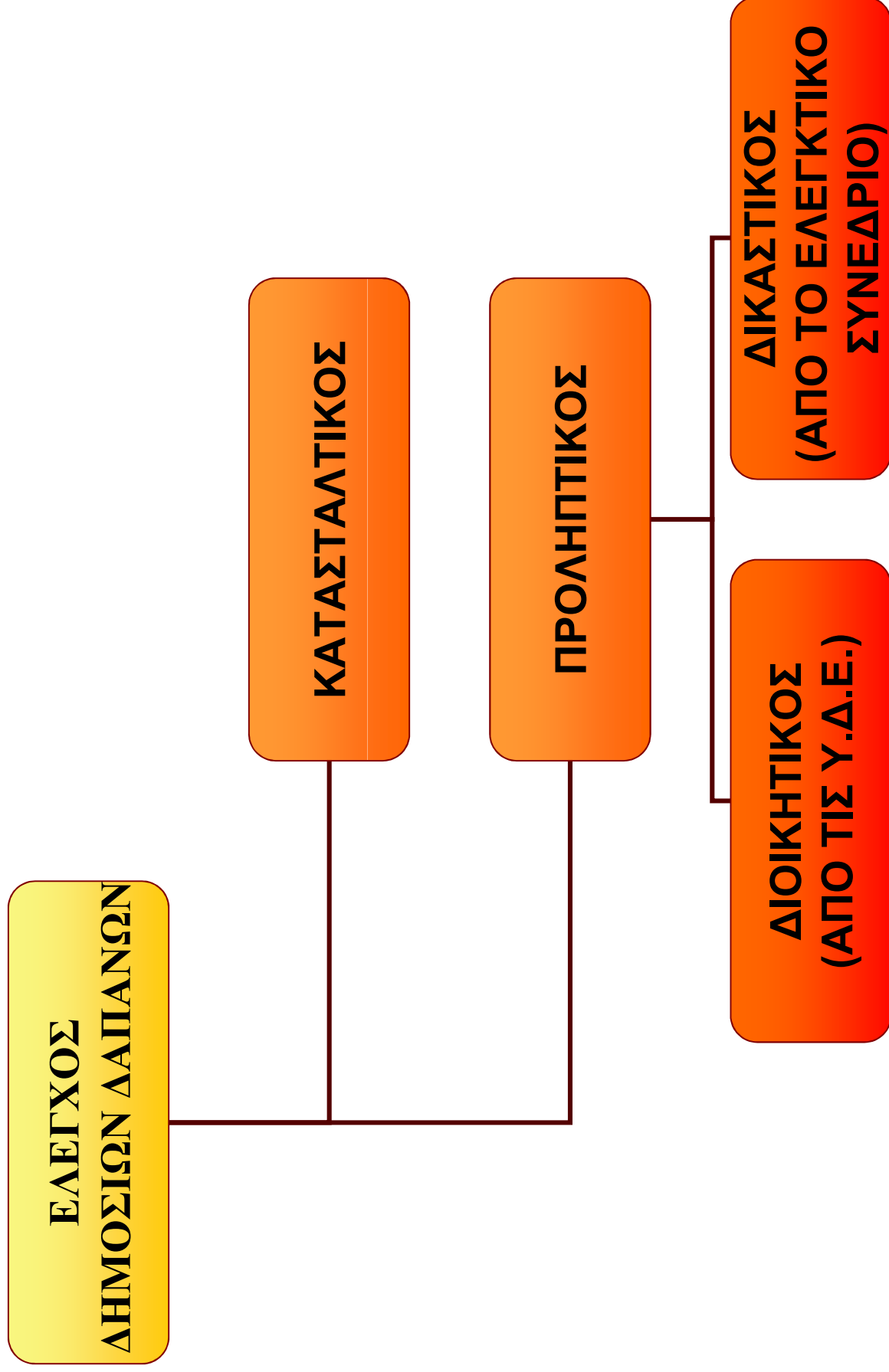
Αρμοδιότητες Υ.Δ.Ε. κατά τον ΚΔΛ (1)

- α) Συμμετέχουν με εισηγήσεις στην αρμόδια Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού των φορέων, των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες και παρακολουθούν την ορθή εκτέλεσή του.
- β) Ελέγχουν τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών και προβαίνουν στην εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών και κάθε άλλης δαπάνης, ο έλεγχος της οποίας ανατίθεται σε αυτές με νόμο.
- γ) Διενεργούν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και στα πλαίσια της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους ελέγχους που τους ανατίθενται, στα επιχορηγούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα.

Αρμοδιότητες Υ.Δ.Ε. κατά τον ΚΔΛ (2)

- δ) Εγκρίνουν τους προϋπολογισμούς - απολογισμούς και τις τροποποιήσεις αυτών των Ν.Π.Δ.Δ. του νομού ή της νομαρχίας που εδρεύουν.
- ε) Βεβαιώνουν στις πράξεις διορισμών, εντάξεων και μετατάξεων των υπαλλήλων του Δημοσίου για την ύπαρξη σχετικών προβλέψεων στον Προϋπολογισμό.
- στ) Καταρτίζουν τον απολογισμό εξόδων των φορέων του Κρατικού Προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος που έληξε.
- ζ) Παρέχουν στοιχεία και οποιασδήποτε φύσης πληροφορίες στην Υπηρεσία Θησαυροφυλακίου σχετικά με τις υπό πληρωμή δαπάνες.

Ελεγκτικός Μηχανισμός της Εκτέλεσης του Π/σμού

Υπόλογοι

- Υπόλογοι είναι τα δημόσια όργανα τα οποία έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα να διαχειρίζονται το Δημόσιο Χρήμα είτε με την πληρωμή είτε με την είσπραξη είτε με τη μορφή παραστατικών εγγράφων είτε με την τήρηση βιβλίων.
- Σύμφωνα με το άρθρο 54 του Ν. 2362/95 Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από νόμο δημόσιος υπόλογος.

Διακρίσεις Υπολόγων

- Δημόσιος υπόλογος είναι όποιος διαχειρίζεται, έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση, χρήματα, αξίες ή υλικό που ανήκουν στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και οποιοσδήποτε άλλος θεωρείται από το νόμο δημόσιος υπόλογος.
- Οι δημόσιοι υπόλογοι διακρίνονται σε:
 - ✓ Υπόλογους ενταλμάτων προπληρωμής και προσωρινών.
 - ✓ Διαχειριστές πάγιων προκαταβολών.
 - ✓ Φοροτεχνικούς και τελωνειακούς υπολόγους.
 - ✓ Ειδικούς ταμίες.
 - ✓ Υπόλογους Ν.Π.Δ.Δ. και ΟΤΑ.
 - ✓ Υπόλογους Δημοσίων Οργανισμών Κοινής Ωφελείας και Ν.Π.Ι.Δ., που επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Γραφείο Συμψηφισμών

- Το Γραφείο Συμψηφισμών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους δύναται να διενεργεί τακτοποιητικές λογιστικές εγγραφές, για την εμφάνιση εσόδων και εξόδων του Προϋπολογισμού μέχρι τέσσερις (4) μήνες μετά τη λήξη του οικονομικού έτους.
- Οι απαραίτητες μεταβολές στις πιστώσεις του Προϋπολογισμού για την εμφάνιση εξόδων από το Γραφείο Συμψηφισμών, μπορεί να διενεργούνται κατά τη διάρκεια της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Σύνοψη

Στα κεφάλαια που προηγήθηκαν έγινε προσπάθεια οι επιμορφωνόμενοι να κατανοήσουν με πληρότητα και να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τους κανόνες του Δημόσιου Λογιστικού Συστήματος, τις λογιστικές καταστάσεις, τα βιβλία και τις διαδικασίες που χρησιμοποιούνται.

ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΙΝ.ΕΠ.)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (Π.ΙΝ.ΕΠ.)

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Αλεξάνδρα Α. Δρόσου

Αθήνα, 2010

Στόχοι Εισήγησης

Με την ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να :

- Η ενημέρωση και βελτίωση των γνώσεων των στελεχών των δημοσίων υπηρεσιών, όσον αφορά τον τρόπο κατάρτισης και το περιεχόμενο του Ισολογισμού και Απολογισμού του Κράτους. Οι συμμετέχοντες θα ενημερωθούν για τις εξελίξεις στα συστήματα λογιστικής παρακολούθησης, καθώς και για την ανάγκη υιοθέτησης στο Δημόσιο Τομέα ενός λογιστικού συστήματος που να βασίζεται στις αρχές της Γενικής Λογιστικής Θεωρίας.
- Μετά το πέρας της θεματικής ενότητας οι επιμορφωνόμενοι θα είναι σε θέση να κατανοούν καλύτερα τα θέματα κατάρτισης του Ισολογισμού και Απολογισμού του Κράτους, τα μεγέθη που οι καταστάσεις αυτές παρακολουθούν και να διαμορφώνουν τη δική τους άποψη για τις σύγχρονες τάσεις στην υιοθέτηση λογιστικών συστημάτων στο Δημόσιο.

Απολογισμός

- Ο νόμος στον οποίο εμφανίζονται τα αποτελέσματα της εκτελέσεως του Προϋπολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους κάθε οικονομικού έτους, και με τον οποίο εγκρίνονται οι σημειωθείσες κατά το ίδιο έτος υπερβάσεις πιστώσεων (άρθρ. 72 ν.2362/95).
- Διαιρείται σε Απολογισμό εσόδων και Απολογισμό εξόδων.
- Η ουσιαστική λειτουργία του Απολογισμού είναι η αποτύπωση και ο προσδιορισμός όλων των εσόδων που εισέπραξε και όλων των δαπανών που πλήρωσε το Κράτος κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του, συμπεριλαμβανομένων και όλων των πιστώσεων που πραγματοποιήθηκαν καθ' υπέρβαση των προϋπολογισθέντων. Η αποτύπωση των εσόδων & εξόδων γίνεται με τον ίδιο τρόπο όπως και στον Π/σμό.

Πίνακες Απολογισμού (1)

➤ **Έσοδα** : περιλαμβάνει την πρόβλεψη του Προϋπολογισμού (έσοδα μετά μείωσης επιστροφών), τα έσοδα που βεβαιώθηκαν, τα έσοδα που διαγράφηκαν, το υπόλοιπο των εσόδων που βεβαιώθηκαν μετά την αφαίρεση όσων διαγράφηκαν, τα εισπραχθέντα έσοδα προ μείωσης επιστροφών, τα επιστραφέντα έσοδα, τα έσοδα που εισπράχθηκαν μετά τη μείωση επιστροφών και το εισπρακτέο υπόλοιπο.

Πίνακες Απολογισμού (2)

➤ **Έξοδα:** περιλαμβάνει τις πιστώσεις που έχουν προϋπολογισθεί, τις πιστώσεις που έχουν διαμορφωθεί, τις πληρωμές, τις αδιάθετες πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού (Υπουργείων, Περιφερειών και Περιφερειακών Υπηρεσιών Υπουργείων) και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων Υπουργείων και Περιφερειών, ως και τις τυχόν υπερβάσεις από τις πιστώσεις όπως έχουν διαμορφωθεί.

Πίνακας Ανακεφαλαίωσης Εσόδων έτους 2008

Οικονομικό Έτος 2008

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΕΣΟΔΩΝ

ΚΑΕ (1)	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΣΟΔΟΥ (2)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (3)	ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ (4)	ΔΙΑΓΡΑΦΕΝΤΑ (5)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ			ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ (9)**	ΚΑΕ (1)
					ΠΡΟ ΜΕΙΩΣΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ (6)	ΕΠΙΣΤΡΑΦΕΥΜΕΝΑ (7)	ΜΕΤΑ ΜΕΙΩΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ (8)*		
0000	ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	20.755.000.000	28.446.152.132,66	297.221.693,85	20.863.971.867,85	1.715.793.889,36	19.148.178.018,49	7.264.958.550,96	0000
1000	ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	31.350.000.000	40.764.232.870,53	88.388.318,41	30.221.307.802,88	1.917.231.199,64	28.304.076.603,24	10.454.536.749,24	1000
2000	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	52.105.000.000	69.210.385.003,19	305.610.012,26	51.085.279.690,73	3.633.025.089,00	47.452.254.621,73	17.739.485.300,20	
	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	1.750.000.000	1.837.690.498,17	931.588,85	1.754.155.619,11	3.137.847,54	1.751.017.971,57	82.803.290,21	2000
3000	ΛΟΙΠΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.122.000.000	19.253.568.743,89	5.699.825.980,24	1.915.883.345,84	17.743.034,08	1.898.140.311,76	11.637.859.437,81	3000
4000	ΜΕΤΑΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ	543.000.000	578.758.787,18		578.750.582,19		578.750.582,19	6.224,99	4000
	ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	3.415.000.000	21.670.216.029,24	5.700.757.549,09	4.248.798.527,14	20.880.891,62	4.227.908.845,52	11.720.668.953,01	
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	55.520.000.000	90.980.601.032,43	6.086.367.561,35	55.334.069.217,87	3.653.905.750,62	51.680.163.467,25	29.460.164.253,21	
5000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	34.562.000.000	65.070.158.712,57		65.070.158.712,57		65.070.158.712,57	216,96	5000
6000	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΙΚΑ ΜΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.006.000.000	553.703.369,12		553.703.152,16		553.703.152,16	216,96	6000
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	91.088.000.000	156.504.463.114,12	6.086.367.561,35	120.957.931.082,60	3.653.905.750,62	117.304.025.331,98	29.460.164.470,17	
7000	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	240.000.000	361.843.830,33	209,00	349.878.835,49	1.149,38	349.877.686,11	11.964.785,84	7000
8000	ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΕΙΣ	4.292.000.000	4.668.299.461,64		4.668.298.461,64		4.668.298.461,64		8000
9000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ Π.Δ.Ε.	4.768.000.000	4.590.493.093,86		4.590.493.093,86		4.590.493.093,86		9000
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Π.Δ.Ε.	9.300.000.000	9.620.636.385,83	209,00	9.608.671.390,99	1.149,38	9.608.670.241,61	11.964.785,84	
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	100.388.000.000	166.125.099.499,95	6.086.367.770,35	130.566.602.473,59	3.653.906.900,00	126.912.695.573,59	29.472.128.256,01	

* (8)=(6)-(7)

** (9)=(4)-(5)-(6)

Αποφ. Υπ. Οικον. 1095860/5660/0016/15/10/2001

Αθήνα 30 Σεπτεμβρίου 2009

Πίνακας Ανακεφαλαίωσης Εξόδων έτους 2008

Κ.Π.2010

ΚΩΔ. ΑΡ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΫΠΟΛ/ΣΕΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΜΟΡΦ/ΣΕΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΕΣ
01	ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	5.400.000,00	5.132.786,00	5.132.764,01	21,99
03	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	211.950.000,00	205.400.229,00	205.400.192,69	36,31
07	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	5.950.297.000,00	5.844.621.927,00	5.844.621.606,31	320,69
09	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	471.760.000,00	433.335.422,00	433.335.295,79	126,21
11	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	6.049.740.000,00	6.295.601.851,00	6.295.601.517,46	333,54
15	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	5.390.362.000,00	4.813.070.997,00	4.813.070.916,52	80,48
17	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	572.820.000,00	687.834.770,00	687.834.611,29	158,71
19	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	6.775.709.500,00	6.635.927.658,00	6.635.927.451,10	206,90
21	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	358.831.000,00	430.048.418,00	430.048.370,03	47,97
23	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	50.589.968.000,00	76.184.194.236,00	76.184.193.925,05	310,95
25	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	21.090.000,00	18.264.446,00	18.264.422,52	23,48
29	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1.320.173.000,00	1.215.257.566,00	1.215.257.521,76	44,24
31	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	159.922.000,00	173.519.964,00	173.519.913,12	50,88
33	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	9.984.660.000,00	9.925.381.626,00	9.925.381.553,33	72,67
35	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	210.164.000,00	302.184.478,00	302.184.317,14	160,86
39	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	366.200.000,00	477.054.894,00	477.054.819,57	74,43
41	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	1.406.675.000,00	1.551.815.040,00	1.551.814.943,60	96,40
45	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	66.380.000,00	65.171.058,00	65.171.034,80	23,20
47	ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	104.770.000,00	106.706.627,00	106.706.579,29	47,71
	Σύνολο:	90.016.871.500,00	115.370.523.993,00	115.370.521.755,38	2.237,62

Πίνακας Ανακεφαλαίωσης Εξόδων ΠΔΕ έτους 2008

ΚΩΔ. ΑΡ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΣ
03	ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	4.000.000,00			0,00
07	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	932.000.000,00	1.153.996.832,15	1.153.996.832,15	5,85
09	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	40.000.000,00	12.714.595,00	12.714.592,45	2,55
11	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	16.000.000,00	6.682.346,00	6.682.344,03	1,97
15	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	210.000.000,00	156.009.391,00	156.009.387,34	3,66
17	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	39.000.000,00	35.508.631,00	35.508.629,25	1,75
19	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ	799.000.000,00	716.786.886,00	716.786.874,40	11,60
21	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	315.000.000,00	293.881.989,00	293.881.975,12	13,88
23	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	1.133.000.000,00	1.539.849.949,00	1.529.849.938,59	10.000.010,41
25	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	15.000.000,00	9.081.929,00	9.081.928,71	0,29
29	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	493.000.000,00	502.428.306,00	502.428.290,04	15,96
31	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	2.235.000.000,00	1.935.257.528,00	1.935.257.492,57	35,43
33	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	496.000.000,00	477.155.707,00	477.155.703,15	3,85
35	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	530.000.000,00	612.546.970,00	612.546.965,56	4,44
39	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	285.000.000,00	434.973.123,00	434.973.122,66	0,34
41	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	99.000.000,00	42.325.884,00	42.325.880,03	3,97
45	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	72.000.000,00	79.373.388,00	79.373.383,68	4,32
47	ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	7.000.000,00	4.431.817,00	4.431.816,27	0,73
901	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	136.000.000,00	173.410.413,00	173.410.405,22	7,78
902	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	235.000.000,00	247.424.563,00	247.424.558,45	4,55
903	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	100.000.000,00	97.196.735,00	97.196.729,64	5,36
904	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	105.000.000,00	129.864.454,00	129.864.447,01	6,99
905	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	124.000.000,00	140.239.951,00	140.239.940,04	10,96
906	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	56.000.000,00	55.089.523,00	55.089.520,36	2,64
907	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	115.000.000,00	93.732.456,00	93.732.446,78	9,22
908	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	113.000.000,00	62.123.676,00	62.123.667,77	8,23
909	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	139.000.000,00	146.478.971,00	146.478.966,56	4,44
910	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	125.000.000,00	105.343.804,00	105.343.799,40	4,60
911	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	76.000.000,00	92.848.842,00	92.848.835,41	6,59
912	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	77.000.000,00	91.625.318,00	91.625.315,86	2,14
913	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	179.000.000,00	170.286.461,00	170.286.453,11	7,89
	Σύνολο:	9.300.000.000,00	9.618.670.444,00	9.608.670.241,61	10.000.202,39

Κατάρτιση Απολογισμού

Ο Απολογισμός καταρτίζεται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, βάσει των στοιχείων που υποβάλλουν σε αυτό οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΔΟΥ & ΥΔΕ), αφού ληφθούν υπόψη και οι αναγγελθείσες, μέχρι τέλος Αυγούστου του έτους κατά το οποίο καταρτίζεται ο Απολογισμός, μεταβολές που έχει επιφέρει το Ελεγκτικό Συνέδριο στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων

Εμφάνιση Εσόδων στον Απολογισμό

Ο Απολογισμός εμφανίζει :

A) τα έσοδα στο σύνολό τους κατά είδος και κωδικό αριθμό :

- ✓ προϋπολογισθέντων
- ✓ βεβαιωθέντων
- ✓ διαγραφέντων
- ✓ υπολοίπων των βεβαιωθέντων μετά την αφαίρεση των διαγραφέντων
- ✓ εισπραχθέντων και
- ✓ υπολοίπων που απέμειναν για είσπραξη.

Εμφάνιση Εξόδων στον Απολογισμό

Ο Απολογισμός εμφανίζει :

B) τα έξοδα, κατά σύνολο φορέα, ειδικό φορέα, είδος δαπάνης και κωδικό αριθμό των:

- ✓ πιστώσεων που έχουν προϋπολογισθεί
- ✓ πιστώσεων όπως έχουν διαμορφωθεί
 - ✓ εξόδων που έχουν πληρωθεί
- ✓ πιστώσεων που δεν έχουν διατεθεί και
- ✓ τυχόν υπερβάσεων από τις πιστώσεις όπως έχουν διαμορφωθεί.

Ισολογισμός

➤ Σύμφωνα με το Σύνταγμα ο Ισολογισμός εμφανίζει τους λογαριασμούς του Προϋπολογισμού, αλλά και τους εκτός προϋπολογισμού λογαριασμούς που έχουν σχέση με τη χρηματική διαχείριση του Ελληνικού Δημοσίου.

➤ Στον Ισολογισμό επίσης μπορεί να περιλαμβάνονται και άλλοι λογαριασμοί περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου. Έτσι, λοιπόν, στον Ισολογισμό αποτυπώνονται το ενεργητικό και το παθητικό του Δημοσίου Ταμείου, καθώς και τα υπόλοιπα του Δημοσίου Χρέους.

Λογαριασμοί Κρατικού Ισολογισμού

Οι λ/σμοί του Ισολογισμού ομαδοποιούνται σε Λ/σμούς Ενεργητικού και Παθητικού & Λ/σμούς Τάξεως:

- Λογαριασμοί Ενεργητικού Δημόσιου Ταμείου
- Λογαριασμοί Παθητικού Δημόσιου Ταμείου
- Αποτελέσματα Λ/σμών Κρατικής Περιουσίας, δηλ. Δημοσίου Χρέους και Κρατικού Π/σμού, Ενεργητικού & Παθητικού, έως 31/12 του έτους που αναφέρεται ο Ισολογισμός.

Δεν περιλαμβάνεται η αξία της ακίνητης περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου

- Λογαριασμοί Τάξεως Ενεργητικού & Παθητικού, όπως «Δάνεια καλυπτόμενα με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου».

Ο Ισολογισμός παρουσιάζει :

- Το τελικό υπόλοιπο που έχει προκύψει από την εκτέλεση του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους μέχρι την έναρξη του έτους στο οποίο αναφέρεται ο Ισολογισμός.
- Την εκτέλεση του προϋπολογισμού του προηγούμενου έτους κατά τη διάρκεια της παράτασης, δηλαδή μέχρι και τέσσερις μήνες μετά τη λήξη του, καθώς και την εκτέλεση του προϋπολογισμού του έτους στο οποίο αφορά ο Ισολογισμός μέχρι την 31η Δεκεμβρίου.
- Το υπόλοιπο κατά την 31η Δεκεμβρίου και την κίνηση των εκτός προϋπολογισμού λογαριασμών του Δημοσίου, του Δημοσίου Χρέους καθώς και των κρατικών εγγυήσεων.

Ισολογισμός έτους 2008 - Ενεργητικό

α/α	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Υπόλοιπα κατά την 31/12/2008		
		Ομάδων	Κατηγορίες	Ολικά
1	Υπόλοιπο στα Ταμεία του Κράτους Μετρητά.....38.114.040,42 Αντίτιμα.....179.103.999,70	217.218.040,12	217.218.040,12	217.218.040,12
1	Γενικοί Λογαριασμοί	190.842.439,11		
2	Δάνειο & Προκαταβολές σε Τρίτους (100)	128.588.704,22		
3	Διακανονιστές Λογαριασμός των οικογεν. Πληρωμών υπέρ της ΕΚΤΕ, δύναμι της από 22.6.72 σύμβασης, από την Τράπεζα της Ελλάδας σε βάρος του Δημοσίου (101)	221.489.163,81		
4	Κεφάλαια Νομικών Προσώπων και Ειδικών Υπηρεσιών (303, 105)	131.691.542,95		
5	Πάγιες Προκαταβολές (310, 005)	1.117.137.822,38		
6	Συμμετοχή της Ελλάδας σε Κεφάλαια Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών (320)	85.521.514.133,37		
7	Τακτοποιητέες Πληρωμές (400)	2.648.703.370,52		
8	Τακτοποιητέες πληρωμές παρων Ευρωπαϊκής Ένωσης (418)	26.190.564,72		
9	Τράπεζα Ελλάδος - Τρεχ. Λογ. Έργων Υποδομής NATO (505)	10.310.788,99		
10	Τράπεζα Ελλάδος - Τρεχ. Λογ. Πεδίου Βολής Κρήτης NAMIFI (506)	1.241.209.138,32		
11	Έντοκοι Λογ/σμοί Ελληνικού Δημοσίου σε Εμπορικές Τράπεζες ή άλλα Πιστωτικά Ιδρύματα Ν.2198/94 (530)	4.466.599,74		
12	Τράπεζα Ελλάδος - Ειδικός Λογαριασμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους και Εξυπηρέτησης Εγγυήσεων (531)	13.452.677,91		
13	Τράπεζα Ελλάδος - Ειδικός Λογ/μός Δανείου προς το Αλβανικό Δημόσιο (532)	29.083.208,65		
14	Τράπεζες Εξωτερικού - Συγκέντρωση Εισπράξεων & Πληρωμών (540)	9.240.838.319,28		
15	Τακτοποιητέες Πληρωμές Δημοσίων Επενδύσεων (654)	745.747.779,01		
16	Τρεχούμενοι Λογαριασμοί Μισθοδοσίας (800, 106)	1.462.719,03		
17	Υπόλοιγοι Διαχειριστές Χρεώστες από Παράδοση (012)	1.345.884,00		
18	Τρεχούμενοι Λογαριασμοί Ταμείου Αρωγής Δημοσίων Υπαλλήλων (104)	44,21		
19	Διάφοροι Λογαριασμοί Δημοσίου Ταμείου (107)	426.695.736,31	101.700.770.636,53	101.700.770.636,53
1	Αποτελέσματα Χρήσεων *	341.951.033,09	341.951.033,09	341.951.033,09
	Ταμειακά Αποτελέσματα μέχρι και το οικ. έτος 2007			
	Σύνολο			102.259.939.709,74

α/α	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	Υπόλοιπα κατά την 31/12/2008		
		Ομάδων	Κατηγορίες	Ολικά
	Λογαριασμοί Προϋπολογισμού			
	ΕΣΟΔΑ ΟΙΚ. ΕΤΟΥΣ 2008			
	Εισπράξεις από 1 Ιανουαρίου 2008 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2008			
	Γενικού Προϋπολογισμού..... 129.450.857.487,95			
1	ΕΞΟΔΑ ΟΙΚ. ΕΤΟΥΣ 2008	91.554.178.733,56	91.554.178.733,56	91.554.178.733,56
	Πληρωμές από 1 Ιανουαρίου 2008 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2008			
	Τακτικού Προϋπολογισμού.....37.004.307.553,41			
	Προϋπολογισμού Δημ. Επενδύσεων.....892.371.200,98			
	Γενικοί Λογαριασμοί			
1	Εισπράξεις και Πληρωμές για εκτέλεση Έργων Υποδομής NATO (208)	26.190.615,30		
2	Καταθέσεις Τρεχούμενων Λογαριασμών Πεδίου Βολής Κρήτης Ν.Α.Μ.Π.Ι. (301)	80.294.412,61		
3	Τακτοποιητές Εισπράξεις (404)	5.477.940.067,45		
4	Τακτοποιητές Εισπράξεις Δημοσίων Επενδύσεων (405)	92.676.635,56		
5	Ταμίες Αναλήψεις (410, 109)	419.516.805,40		
6	Τρεχούμενοι Λογαριασμοί (412, 103)	113.967.447,67		
7	Τράπεζα Ελλάδος - Συγκέντρωση Εισπράξεων και Πληρωμών (500, 002)	3.291.641.748,05		
8	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε Χρυσό (501)	3.080.550,31		
9	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε δραχμές (502)	976.873.399,68		
10	Τράπεζα Ελλάδος - Επιταγές Οφειλετών Δημοσίου μη Πληρωθείσες (504)	35.596,63		
11	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε Δολάρια (513)	1.323.964,63		
12	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε S.D.R (528)	116.687.960,75		
13	Τράπεζα Ελλάδος - Μακροπρόθεσμα Δάνεια σε ECU (529)	19.171.947,01		
14	Συναλλαγματικές Διαφορές (533)	2.136.832,64		
15	Κίνηση Κεφαλαίων (009)	1.765.376,05		
16	Υπόλοιγοι Χρεώσες από ληψοδοσία (011)	60.410,52		
17	Χρηματικά Γραμμάτια (101)	10.498.260,53		
18	Γραμμάτια Συμφηγισμού (102)	71.898.945,39	10.705.760.976,18	10.705.760.976,18
	Σύνολο			102.259.939.709,74

Κύρωση Απολογισμού - Ισολογισμού

- Μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου τα σχέδια Απολογισμού και Ισολογισμού αποστέλλονται από τον Υπουργό Οικονομικών στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο μετά τη διαπίστωση της ορθότητάς τους, τα επιστρέφει στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σε ένα μήνα από την υποβολή τους μαζί με σχετική έκθεση. Η έκθεση αυτή ονομάζεται «Διαδήλωση».
- Στη συνέχεια ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός, στους οποίους επισυνάπτεται η Διαδήλωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εισάγονται από τον Υπουργό Οικονομικών για κύρωση στη Βουλή, το αργότερο μέχρι το τέλος του Νοεμβρίου.

Ταμειακός Προϋπολογισμός

- Ο Κώδικας Δημόσιου Λογιστικού αντιμετωπίζει τις έννοιες των εσόδων και εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού με ταμειακή αντίληψη, εντελώς διαφορετική δηλαδή απ' αυτήν της σύγχρονης λογιστικής επιστήμης.

- Ως έσοδα του προϋπολογισμού νοούνται όλα τα πραγματικά ποσά που περιέρχονται νόμιμα στο Κρατικό Ταμείο και αυξάνουν το ταμειακό του υπόλοιπο, ενώ ως έξοδα νοούνται όλες οι δαπάνες που πληρώνονται με νόμιμους τίτλους μέσα στο οικονομικό έτος εκτέλεσης του Προϋπολογισμού.

Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα

Το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα είναι η μέθοδος η οποία καταγράφει τις μεταβολές που επιφέρουν τα λογιστικά γεγονότα στην περιουσία ενός οργανισμού (Δημόσιου ή Ιδιωτικού), θέτοντας σε κίνηση δύο τουλάχιστον λογαριασμούς:

Έναν που μεταβάλλεται, θετικά ή αρνητικά, και έναν άλλον που μεταβάλλεται με το ίδιο ακριβώς ποσό, αλλά με αντίθετο τρόπο, αρνητικά ή θετικά.

Κάθε λογιστικό γεγονός δηλαδή καταγράφεται δισδιάστατα με ταυτόχρονη κίνηση δύο τουλάχιστον λογαριασμών, εκ των οποίων ο ένας χρεώνεται και ο άλλος πιστώνεται.

Σύννοψη

- Έσοδα, στη λογιστική νοείται κάθε αύξηση της καθαρής θέσης του Δημοσίου πού σχετίζεται με την άσκηση της δραστηριότητας του, ενώ έξοδα είναι η μείωση της καθαρής θέσης του που προέρχεται και πάλι από την άσκηση της δραστηριότητάς του. Αντίθετα, στο Δημόσιο Λογιστικό κάθε ποσό προκειμένου να καταχωρηθεί θα πρέπει είτε να εισπραχθεί είτε να πληρωθεί.
- Η απλογραφική λογιστική διαχείριση εφαρμόζεται σήμερα μόνο σε όσα κράτη συνεχίζουν να συντάσσουν προϋπολογισμούς κονδυλίων και όχι προϋπολογισμούς προγραμμάτων. Είναι μία τακτική που σιγά – σιγά παύει να εφαρμόζεται κυρίως γιατί δεν παρέχει έγκαιρη και αξιόπιστη πληροφόρηση, ούτε ως προς το χρόνο, ούτε ως προς την ποιότητά της.